

VERKIEZINGSPROGRAMMA 2026

UTRECHT

RADICAAL SOCIAAL ABSOLUUT GELIJKWAARDIG FEL GROEN

In Utrecht moet je kunnen **wonen**, zonder **armoede**, in een **groene** stad waar je de **vrijheid** hebt om jezelf te kunnen zijn.

WIJ ZIJN LINK

Dit is het allereerste verkiezingsprogramma van LINK. Met dit programma willen we Utrecht veranderen. Radicaal sociaal. Absoluut gelijkwaardig. Fel groen.

Utrecht is een stad van gelukszoekers. Van mensen die hier zijn geboren en van mensen die hier opnieuw beginnen, op zoek naar vrijheid en ruimte om zichzelf te zijn.

Dit programma laat zien wie we zijn en waar we voor staan.
Samen met jullie maken we Utrecht LINK.

Team LINK

Inhoudsopgave

Manifest Wij zijn LINK	4
Radicaal Sociaal	5
Wonen is een mensenrecht	5
Manifest Kraken	8
Samen tegen armoede	9
Zorg	10
Onderwijs	12
Jeugd, jongeren en starters	13
Ouderen: zelfstandig en verbonden	14
Economie en bestaanszekerheid: circulair, lokaal en rechtvaardig	15
Werk	17
Absoluut Gelijkwaardig	18
Veiligheid = vrijheid	18
Manifest Vrijheid en verzet	20
Representatie en rechtvaardigheid	21
Regenboogmanifest	22
Anti-discriminatie en anti-racisme	24
Erkenning en dekolonisatie	25
Democratie, zeggenschap en solidariteit	26
Bestuur	27
Digitale onafhankelijkheid en toegankelijkheid	28
Mobiliteit en infrastructuur	29
Manifest Cultuur en tegencultuur	32
Cultuur, erfgoed en publieke ruimte	34
Solidariteit zonder voorwaarden	35
Manifest solidariteit in de openbare ruimte	36
Fel groen	37
Groene stad	37
Natuur, bodem, water en biodiversiteit	39
Dierenwelzijn	40
Gifvrij	41
Voedsel en stadslandbouw	42
Klimaatrechtvaardigheid en energie	44
Nawoord	46

MANIFEST WIJ ZIJN LINK

Radicaal Sociaal - Absoluut Gelijkwaardig - Fel Groen

Utrecht is van iedereen. Niet van projectontwikkelaars of beleggers, maar van de mensen die hier wonen, werken, liefhebben, zorgen en dromen. Maak Utrecht betaalbaar. LINK is antikapitalistisch en staat voor een stad waar solidariteit belangrijker is dan winst, omdat een systeem dat wonen, zorg en natuur tot verdienmodel maakt mensen en leefomgeving schaadt. Wij kiezen voor een stad waar diversiteit wordt gevierd en waar we de natuur koesteren en actief werken aan meer biodiversiteit.

Radicaal Sociaal

Wonen, zorg en bestaanszekerheid zijn mensenrechten, geen privileges. LINK kiest voor een radicaal sociale stad waarin we ongelijkheid aanpakken bij de wortel.

Wonen is een mensenrecht, geen verdienmodel. Iedereen heeft recht op een thuis. Minstens de helft van alle nieuwbouw is sociale huur. We stoppen per direct de uitverkoop van sociale huur, kiezen voor renovatie in plaats van sloop en pakken huisjesmelkers hard aan. Leegstaande panden zetten we om in woningen en we maken ruimte voor woongroepen, wooncoöperaties, alternatieve woonvormen en woonwagencentrales. Een stad leeft pas echt als iedereen er een plek heeft: van studenten tot gezinnen, van dakloze mensen tot woonbootbewoners.

Samen tegen armoede

In Utrecht leven ruim 40.000 mensen in armoede. Dat is geen individueel falen, maar het gevolg van een systeem dat winst boven mensen stelt. Armoede zorgt voor stress en schaamte en duwt mensen in de overlevingsstand. LINK kiest voor bestaanszekerheid: eerlijke lonen, betaalbare woonlasten en toegang tot zorg, onderwijs, cultuur en sport voor iedereen. We werken toe naar een basisinkomen helpen mensen sneller uit de schulden en investeren in buurtnetwerken waar formele en informele hulp samenkomen. Solidariteit is onze basis.

Absoluut Gelijkwaardig

Vrijheid betekent: kunnen zijn wie je bent, zonder angst, schaamte of geweld, in de publieke ruimte, thuis en op straat. Gelijkwaardigheid is er voor iedereen, of voor niemand.

LINK strijdt voor gelijke rechten van vrouwen, queer personen, mensen van kleur, mensen met een beperking en andere gemarginaliseerde groepen. We staan op tegen racisme, moslimhaat, LHBTQIA+haat

en fascisme. Utrecht verdient veilige straten, veilige scholen en veilige nachten.

Utrecht is een stad voor en door gelukszoekers.

LINK kiest voor een stad waar niemand illegaal is en iedereen het recht heeft om te bestaan, te dromen en mee te doen.

Cultuur, broedplaatsen en rafelranden zijn onmisbaar voor een gelijkwaardige stad. In ateliers, kraakpanden, moestuinen en buurthuizen ontstaan ideeën en ontmoetingen die de stad kleur en energie geven.

LINK beschermt deze plekken, biedt structurele steun aan broedplaatsen en kiest voor betaalbare werk- en woonruimte voor makers. Cultuur verbindt mensen.

Utrecht heeft niet meer prestigeprojecten nodig, maar meer ruimte om te proberen, te falen en te groeien.

Vrijheid stopt niet bij landsgrenzen. Utrecht doet geen zaken met regimes die mensenrechten schenden. Wat we hier vragen, moeten we elders verdedigen.

Fel Groen

Onze toekomst is groen en rechtvaardig. LINK kiest voor een diervriendelijke, gifvrije en klimaatrechtvaardige stad. We vergroenen elke wijk en maken vergroening een voorwaarde voor bouwen. We beschermen Amelisweerd, planten duizenden bomen en maken Utrecht koel en leefbaar. We investeren in schone energie, niet in asfalt, en blijven ons verzetten tegen de verbreding van de A27.

Duurzaamheid is pas echt duurzaam als iedereen mee kan doen, ook wie minder te besteden heeft. LINK kiest voor klimaatrechtvaardigheid.

Utrecht is ook van ons

We houden van Utrecht en geloven niet in politiek van bovenaf, maar in verandering van onderop. Samen met bewoners, makers, activisten en dromers maken we Utrecht radicaal sociaal, absoluut gelijkwaardig en fel groen.

RADICAAL SOCIAAL

Wonen, zorg en bestaanszekerheid zijn mensenrechten. LINK kiest voor een radicaal sociale stad waarin we ongelijkheid aanpakken bij de wortel. Een stad leeft pas echt als iedereen er een plek heeft: van studenten tot gezinnen, van dakloze mensen tot woonbootbewoners.

LINK kiest voor bestaanszekerheid: eerlijke lonen, betaalbare woonlasten en toegang tot zorg, onderwijs, cultuur en sport.

Solidariteit is onze basis.

Wonen is een mensenrecht

Een thuis is een mensenrecht. Het kapitalistische systeem en de opeenvolgende rechtse kabinetten hebben van wonen een verdienmodel gemaakt en daarmee onrecht, stress en dakloosheid veroorzaakt. In Utrecht verdwijnen woningen naar beleggers, rekken verhuurders de grenzen van de wet op en verdringt gentrificatie bewoners uit hun eigen wijk. LINK kiest voor een stad waar woningen bedoeld zijn om in te wonen, niet om winst mee te maken.

Wij willen dat Utrecht een stad is voor iedereen: voor starters, gezinnen, mensen met een kleine beurs, woongroepen en voor iedereen die nu geen thuis heeft. Daarom kiezen wij onvoorwaardelijk voor betaalbaar wonen en zetten wij alles op alles om voldoende betaalbare woningen toe te voegen.

Actiepunten

- **Stop verkoop en sloop van sociale huurwoningen**

Utrecht heeft juist meer sociale huur nodig en mag bestaand betaalbaar aanbod niet verder afbreken.

- **Sterke en bindende huurdersvertegenwoordiging**

Bewoners krijgen daadwerkelijke zeggenschap over onderhoud, renovatie en sloop van hun woningen.

- **Huurmatiging in samenwerking met woningcorporaties**

De woonlasten in de sociale huur mogen nooit hoger zijn dan dertig procent van het inkomen.

- **Bescherming en uitbreiding van de middenhuur**

Door stevige regulering garanderen we betaalbaarheid, huurzekerheid en langdurige bewoning.

- **Maximering van WOZ-stijgingen om woonlasten te beperken**

Extra bescherming geldt voor mensen met een laag of vast inkomen en in wijken waar verdringing dreigt.

- **Invoering van een halal hypotheekproduct**

Ook Utrechters die vanwege religieuze of ethische overtuigingen geen rentehypotheek willen, krijgen toegang tot koopwoningen.

- **Heroprichting van een gemeentelijk woonbedrijf**

De gemeente koopt actief grond en panden aan en zet deze in voor sociale en betaalbare woonruimte.

- **Structurele aanpak van schimmelwoningen**

Huurders krijgen huurkorting zolang gezondheidsgevaarlijke problemen niet zijn opgelost.

- **Hard optreden tegen huisjesmelkers**

Via verhuurdersvergunningen, streng toezicht, hoge boetes en waar nodig onteigening maken we misbruik onmogelijk.

- **Zelfbewoningsplicht op alle koopwoningen**

Woningen zijn bedoeld om in te wonen en niet om mee te speculeren.

Bouwen voor betaalbaar wonen

We hebben een wooncrisis. LINK wil dat Utrecht inzet op het bouwen van voldoende betaalbare woningen voor mensen die hier wonen en willen wonen, niet voor speculatie of winst.

- **Minimaal vijftig procent van alle nieuwbouw is sociale woningbouw**

Betaalbare woningen worden de norm en niet de uitzondering, zodat Utrecht toegankelijk blijft voor mensen met lage en middeninkomens.

- **De gemeente houdt regie op grond om betaalbaar bouwen mogelijk te maken**

LINK wil dat Utrecht actief grond aankoopt en uitgeeft in het publieke belang, zodat betaalbare woningbouw en gemengde wijken voorop staan en speculatie wordt voorkomen.

- **Bouwen gebeurt met behoud en versterking van bestaand groen in de stad**

LINK wil dat waardevol groen wordt gekoesterd en versterkt, en dat woningbouw alleen plaatsvindt waar dit samengaat met vergroening en leefkwaliteit.

- **Nieuwe woningbouw concentreert zich rond ov-knooppunten en bestaande infrastructuur**

LINK kiest voor verdichting op goed bereikbare plekken, zodat autogebruik afneemt en buurten leefbaar blijven.

- **Herontwikkeling krijgt voorrang boven bouwen in open landschap**

LINK wil dat verouderde bedrijventerreinen en onderbenutte gebieden worden getransformeerd tot gemengde woonwijken.

- **Bij herontwikkeling blijven waardevolle initiatieven en broedplaatsen behouden**

LINK wil dat herontwikkeling hier en elders ruimte biedt aan betaalbaar wonen, publieke voorzieningen, groen én bestaande culturele initiatieven en gemeenschappen, zoals het behoud van Vechtclub XL, het skatepark en Boulderhal Sterk in de Merwedekanaalzone.

- **Grootschalige woningbouwlocaties worden sociaal en groen ontwikkeld**

LINK kiest voor ontwikkeling van gebieden zoals Rijnenburg met een hoog aandeel betaalbare woningen, sterke publieke voorzieningen, goed OV en stevige ecologische randvoorwaarden.

De ecologische randvoorwaarden voor bouwen zijn uitgewerkt in Fel Groen.

Gemeenschappelijke woonvormen

Wonen gaat over samenleven, zorg en zeggenschap, niet alleen over stenen. LINK kiest ervoor woonvormen die gemeenschapskracht en solidariteit versterken actief mogelijk te maken en te beschermen.

- **Minimaal twintig procent collectieve woonvormen**

Wooncoöperaties, woongroepen en gemengd wonen krijgen structureel ruimte.

- **Bescherming van bestaande woongroepen en woongemeenschappen**

Deze woonvormen zijn waardevol en mogen niet verdwijnen door marktwerking.

- **Uitbreiding van woonwagendplaatsen**

Woonwagendbewoners en hun wooncultuur worden erkend, beschermd en krijgen actief ruimte om zich in Utrecht uit te breiden.

- **Ruimte voor chosen families en gedeeld wonen zonder extra regels**

Mensen bepalen zelf hoe zij samenleven.

- **Uitbreiding van onzelfstandige woonruimte voor jongeren**

Dit vergroot betaalbare woonkansen voor starters en studenten.

- **Stimulering van gemengde woonprojecten voor verschillende leeftijden en zorgbehoeften**

Wonen draagt bij aan solidariteit en informele zorg, met expliciete ruimte voor woongroepen voor ouderen met een migratieachtergrond die samen willen wonen in een vertrouwde sociale en culturele omgeving.

- **Meer ligplaatsen voor (historische) woonschepen**

LINK wil dat Utrecht nieuwe ligplaatsen realiseert zoals aan het Zandpad en de Industriehaven, met behoud van leefbaarheid, erfgoed en toegang tot voorzieningen.

Tegen gentrificatie en leegstand

Gentrificatie verdringt bewoners uit hun eigen wijk en ondermijnt het woonrecht. LINK kiest ervoor deze verdringing actief te stoppen en buurten betaalbaar en leefbaar te houden.

- **Actieve bestrijding van gentrificatie en verdringing**

Op initiatief van LINK is dit vastgelegd in de Stedenbouwwisie en de Beleidsnota Wonen en dit uitgangspunt wordt bij alle gebiedsontwikkelingen consequent toegepast en gehandhaafd.

- **Uitbreiding van de leegstandsverordening en invoering van leegstandsbelasting**

Leegstaande panden worden weer gebruikt om in te wonen.

- **Buurtvoorrang bij nieuwbouw en bestaande bouw**

Bewoners krijgen voorrang in wijken waar verdringing dreigt.

- **Extra bescherming in kwetsbare wijken**

Met strengere huurregulering en behoud van betaalbare voorzieningen.

Dakloosheid aanpakken

Dakloosheid is geen individueel falen, maar het gevolg van een woon- en zorgsysteem dat mensen laat vallen. LINK kiest voor structurele oplossingen die uitgaan van wonen als basisrecht.

- **Housing First als uitgangspunt**

Eerst een woning, daarna pas zorg en begeleiding.

- **Uitbreiding van opvangplekken voor iedereen**

Ook ongedocumenteerde mensen krijgen toegang tot veilige opvang.

- **Definitieve afschaffing van de buitenslaaphoete**

Dakloosheid wordt niet gecriminaliseerd.

Aanpak van woondiscriminatie

Woondiscriminatie sluit mensen structureel uit van een thuis en ondermijnt gelijke kansen in de stad. LINK kiest voor actieve handhaving en bescherming zodat iedereen gelijke toegang heeft tot woonruimte.

- **Actieve bestrijding van woondiscriminatie op de woningmarkt**

De gemeente beschermt gelijke toegang tot wonen en grijpt in bij uitsluiting op basis van afkomst, inkomen, gezinssamenstelling, beperking, genderidentiteit of seksuele oriëntatie.

- **Verplicht toezicht en sancties voor discriminerende verhuurders en makelaars**

Discriminatie wordt niet gedoogd en leidt tot boetes, vergunningmaatregelen en uitsluiting van gemeentelijke samenwerking.

- **Structurele inzet van praktijktesten en handhaving**

Praktijktesten maken discriminatie aantoonbaar en vormen de basis voor actieve handhaving en sancties.

Zekerheid bij renovatie en herontwikkeling

Stedelijke vernieuwing mag nooit ten koste gaan van het recht op wonen. LINK kiest ervoor bewoners zekerheid te bieden wanneer hun buurt of woning verandert

- **Verplichte gelijkwaardige vervangende woonruimte voor alle huurders**

Niemand verliest zijn thuis door renovatie, sloop of herontwikkeling.

- **De gemeente staat garant bij falen van corporaties of ontwikkelaars**

Utrecht regelt vervangende woonruimte en voorkomt herhaling van situaties zoals bij de Ravellaan en de Saffier.

Wonen boven platformeconomie en speculatie

Digitale platforms en speculatieve verdienmodellen onttrekken woningen aan de stad en ondermijnen betaalbaarheid en leefbaarheid. LINK kiest ervoor het woonrecht actief te beschermen.

- **Woningen zijn om in te wonen, niet om mee te speculeren**

LINK wil dat de gemeente platformactiviteiten en investeringsconstructies begrenst die leiden tot woningonttrekking, uitbuiting of verdringing, en samenwerking met commerciële platforms die het woonrecht aantasten beëindigt.

Onteigening als sluitstuk tegen leegstand en woonuitbuiting

Leegstand en woonuitbuiting zijn structurele gevolgen van een woningmarkt die winst boven wonen stelt. LINK kiest voor ingrijpen wanneer andere middelen tekortschieten om het woonrecht te beschermen.

- **Onteigening wordt ingezet om het woonrecht te beschermen**

LINK wil dat vastgoed dat leidt tot structurele leegstand, uitbuiting of ernstige overtredingen wordt onteigend en altijd een sociale en publieke bestemming krijgt, zoals sociale huur of wooncoöperaties.

Sterke buurten en netwerken

Sterke gemeenschappen zorgen voor veerkracht, onderlinge zorg en ondersteuning waar systemen tekortschieten.

- **Investeren in wijkplekken en buurthuis kamers waar formele en informele hulp samenkomt**

Deze plekken maken ontmoeting, ondersteuning en doorverwijzing laagdrempelig en versterken sociale samenhang in de wijk.

- **Structurele ondersteuning van buurtnetwerken en buurtinitiatieven, zoals in Overvecht**

De gemeente biedt langdurige financiering en ondersteuning zodat deze netwerken kunnen groeien en blijven bestaan.

- **Betere verbinding tussen formele en informele hulp**

Ondersteuning sluit beter aan op het dagelijks leven van mensen en bereikt ook bewoners die nu buiten beeld blijven.

Stop de verkoop van sociale huur

Het aandeel sociale huur in Utrecht daalt al jaren, terwijl de wachtlijsten groeien en de wooncrisis verdiept. Iedere verkochte corporatiewoning is er één teveel. LINK was daarom blij dat er de afgelopen jaren een verkoopstop op sociale huurwoningen was. Die stop was noodzakelijk: elke verkochte woning verdwijnt definitief uit de betaalbare voorraad, vaak juist in buurten waar sociale huur al schaars is.

Toch wil het huidige college woningcorporaties vanaf 2026 weer toestaan sociale huur te verkopen. Dat vindt LINK onbegrijpelijk en onverantwoord. Terwijl de woonnood toeneemt, wordt opnieuw gekozen voor afbouw in plaats van uitbreiding. LINK heeft zich ingezet om de verkoopstop voort te zetten, maar kreeg daarvoor geen meerderheid in de raad. Dat verandert niets aan onze inzet: LINK kiest voor een volledige en permanente stop op de verkoop van sociale huurwoningen.

KRAAKMANIFEST

Kraken heeft Utrecht mede gemaakt tot de stad die we vandaag kennen. Zonder kraakacties waren veel monumenten gesloopt en had Utrecht geen Tivoli, geen ACU, geen Sleep-Inn, geen Noiz en geen weggeefwinkel. Plekken waar solidariteit dagelijks wordt geoefend en waar tegencultuur, creativiteit en gemeenschap ruimte krijgen.

Utrecht is van oudsher een kraakvriendelijke stad. Niet alleen in actie en verzet, maar ook in onze verhalen en verbeelding. De beroemdste kraker uit de Nederlandse kinderliteratuur, Pluk van de Petteflet, kraakte een torenkamer om er te wonen. Omdat die leegstand en omdat woonrecht belangrijker is dan eigendomsrecht. Ook in kinderboeken.

Pluk is een held. Daarmee leren we kinderen dat leegstand onrechtvaardig is, dat ruimte gebruikt mag worden en dat je verantwoordelijkheid draagt voor elkaar en voor de stad. Kraken zit daarmee niet alleen in de geschiedenis van Utrecht, maar ook in haar culturele DNA: het is een noodrem tegen leegstand en speculatie.

Ook nu is kraken noodzakelijk. In een stad waar panden leegstaan terwijl mensen geen betaalbare woning kunnen vinden, kiezen krakers voor leefbaarheid boven leegstand. Voor activisme in plaats van speculatie. Voor gemeenschap in plaats van winstmaximalisatie.

Bij kraakacties wordt te vaak ontruimd op basis van een vermeende heterdaad, terwijl mensen er al uren of dagen verblijven. Dat is onrechtvaardig en moet stoppen. Zonder aantoonbaar bewijs mag er niet worden ingegrepen.

Kraken is een daad van verzet. En dat verzet maakt Utrecht rijker.

Actiepunten

- **Geen ontruiming zonder aantoonbaar bewijs van heterdaad**

Ontruiming is een zwaar middel en mag alleen plaatsvinden wanneer juridisch onomstotelijk vaststaat dat sprake is van heterdaad.

- **Geen ontruiming bij leegstand**

Leegstaande panden vervullen geen maatschappelijk doel en mogen niet zwaarder wegen dan het recht op wonen, werken en organiseren.

- **Actieve bescherming van kraakpanden met een maatschappelijke, culturele of woonfunctie**

De gemeente beschermt plekken die bijdragen aan cultuur, solidariteit en betaalbaar ruimtegebruik.

- **Ruimte voor tegencultuur, gemeenschapsplekken en zelfbeheer in leegstaande panden**

Leegstand wordt ingezet voor collectief gebruik in plaats van speculatie en winst.

- **Erkenning van kraken als legitieme vorm van stedelijk verzet**

Kraken is een waardevolle praktijk die ongelijkheid, woningnood en leegstand zichtbaar maakt en doorbreekt.

Samen tegen armoede

In Utrecht leven zo'n 40.000 mensen in armoede. Dat zijn ouders die elke euro moeten omdraaien, jongeren die hun dromen niet kunnen waarmaken en mensen die noodzakelijke zorg mijden omdat ze die simpelweg niet kunnen betalen. Voor ons is dat onacceptabel. Wonen, gezond eten, meedoen aan school, sport en cultuur en toegang tot zorg: dat zijn basisrechten.

Armoede is geen individueel probleem, maar een maatschappelijke kwestie. Armoede is het gevolg van politieke keuzes en beleid dat onzekerheid normaliseert en mensen laat verdwalen in regels en loketten. Het zorgt voor schaamte bij mensen en isolement omdat sommige mensen sociale contacten gaan vermijden. Wij kiezen daarom voor solidariteit en bestaanszekerheid. Iedereen moet kunnen rondkomen, meedoen en perspectief hebben.

LINK kiest voor solidariteit en bestaanszekerheid. Meedoen is geen luxe, maar een recht.

Bestaanszekerheid en inkomen

Zekerheid over inkomen en vaste lasten is de basis om uit armoede te komen en mee te kunnen doen.

- **Zorgen voor een toereikend bestaansminimum**
Niemand mag onder de Nibud-norm leven en inkomensondersteuning moet voldoende en bereikbaar zijn.
- **Eerlijke lonen en bestaanszeker werk**
Werk moet genoeg opleveren om van te leven en mag geen armoede veroorzaken.
- **Invoering van een basisinkomen**
Een basisinkomen geeft onvoorwaardelijke bestaanszekerheid en maakt ingewikkelde regelingen grotendeels overbodig.
- **Vergroten van het bereik van inkomensregelingen**
Toeslagen, kwijtschelding en bijzondere bijstand worden actief aangeboden en waar mogelijk automatisch toegekend.
- **Extra ondersteuning voor mensen met een chronische ziekte of beperking**
Hogere vaste lasten en zorgkosten worden structureel gecompenseerd.
- **Lagere woon- en energielasten voor mensen met een laag inkomen**
Huurmatiging, energieprijbsbescherming en voorrang bij isolatie verlagen vaste lasten.
- **Meer mogelijkheden voor zelfvoorziening**
Collectieve energieprojecten en gedeelde voorzieningen verlagen kosten en versterken solidariteit.

Schulden, eenvoud en vertrouwen

Armoedebelief moet ondersteunen en niet vastzetten in wantrouwen en bureaucratie.

- **Snelle en toegankelijke schuldhelp in alle wijken**
Hulp is dichtbij, laagdrempelig en gericht op duurzame oplossingen.
- **Uitbreiding van vroegsignalering**
Schulden worden in een vroeg stadium herkend om escalatie te voorkomen.

• Sociaal incassobeleid als uitgangspunt

Boetes, rente en dwangmaatregelen mogen armoede niet verdiepen.

• Eenvoudige regelingen met zo min mogelijk papierwerk

Ondersteuning wordt begrijpelijk ingericht en waar mogelijk automatisch toegekend.

• Vertrouwen en menselijke maat in de uitvoering

De gemeente handelt snel, duidelijk en vanuit vertrouwen in plaats van controle.

Meedoen zonder drempels

Meedoen aan de stad is een recht en mag niet afhangen van inkomen.

- **Toegang tot zorg zonder financiële of administratieve drempels**
Niemand mijdt noodzakelijke zorg vanwege kosten of bureaucratie.
- **Gratis of betaalbare toegang tot sport, cultuur en onderwijs voor kinderen en jongeren**
Meedoen mag niet afhangen van het inkomen van ouders.
- **Investeren in buurtnetwerken waar formele en informele hulp samenkomt**
Ondersteuning wordt dichtbij en in samenhang georganiseerd.
- **De U-pas inzetten om meedoen mogelijk te maken**
Mensen met een laag inkomen krijgen via de U-pas toegang tot sport, cultuur en andere voorzieningen.

Zorg

Je gezondheid is een van de belangrijkste dingen in het leven en iedereen heeft recht op de zorg die je nodig hebt. De gemeente is inmiddels verantwoordelijk voor veel zorgtaken en kan hiermee een verschil maken in het leven van Utrechtse inwoners.

LINK pleit voor inclusieve zorg: zorg die genderinclusief en cultuursensitief is, voor iedereen toegankelijk en altijd afgestemd op de situatie van mensen.

Inclusieve en cultuursensitieve zorg

Goede zorg sluit aan bij wie mensen zijn en bij hun leefwereld.

- **Cultuursensitieve zorg als norm**
Zorginstellingen zorgen voor personeel dat verschillende talen spreekt, rekening houdt met eetwensen en religieuze gebruiken en getraind is in intercultureel werken.
- **Voldoende budget voor tolkdiensten**
Tolkgang is beschikbaar waar dat nodig is, zodat taal geen drempel vormt voor goede zorg.
- **Betaalbare mondzorg voor mensen met een laag inkomen**
Utrecht zorgt ervoor dat iedereen toegang heeft tot de tandarts, ook wanneer mondzorg niet wordt vergoed door de zorgverzekering.

Mentale gezondheid en preventie

Mentale gezondheid vraagt om tijdige ondersteuning en structurele aandacht binnen het zorgbeleid.

- **Lokale en gerichte suïcidepreventie**
Utrecht geeft zorgvuldig invulling aan suïcidepreventie, toegesneden op de Utrechtse situatie en als onderdeel van het regionaal gezondheidsbeleid.
- **Laagdrempelige mentale zorg dichtbij**
Ondersteuning is snel en toegankelijk beschikbaar wanneer specialistische ggz-zorg niet direct voorhanden is.

Beweging en preventieve gezondheid

Beweging en sport zijn essentieel voor gezondheid en welzijn.

- **Laagdrempelige sportmogelijkheden in elke buurt**
Utrecht investeert in toegankelijke sport, binnen en buiten, in samenwerking met wijkinitiatieven.
- **Sport is voor iedereen toegankelijk**
Financiële of sociale drempels mogen nooit een reden zijn om niet te kunnen sporten.

Gezond eten voor iedereen

Gezonde keuzes moeten haalbaar zijn, ook met een klein budget.

- **Drastische prijsverlaging van bijna-over-de-datum-producten**

Vooraf groente en fruit worden fors afgeprijsd om gezond eten toegankelijk te maken.

- **Actieve inzet tegen voedselverspilling**
Ook producten die uit het schap gaan door nieuwe levering worden goedkoper aangeboden.

Opvang, zorg en waardigheid

Zorg betekent ook een veilige plek om te leven en te slapen.

- **Forse investering in opvangplekken**
Utrecht investeert in voldoende opvang zodat mensen daadwerkelijk ergens terecht kunnen.
- **Afschaffing van de buitenslaapboete**
Het beboeten van dakloosheid is onacceptabel en wordt definitief beëindigd.

Transzorg

Genderbevestigende zorg is noodzakelijke zorg en essentieel voor lichamelijk en mentaal welzijn. Genderbevestigende zorg is noodzakelijke zorg. Voor trans en non-binaire mensen is toegang tot goede, tijdige en respectvolle zorg essentieel voor lichamelijk en mentaal welzijn. In de huidige praktijk worden zij geconfronteerd met lange wachttijden, beperkte capaciteit en zorgsystemen die voor velen niet toegankelijk zijn.

LINK kiest voor transzorg die uitgaat van zelfbeschikking en vertrouwen. Zorg mag niet afhankelijk zijn van inkomen, papieren of aansluiting bij reguliere trajecten die voor veel mensen feitelijk onbereikbaar zijn. Juist mensen zonder stabiele verblijfsstatus, ongedocumenteerde mensen en transpersonen die sekswork doen vallen nu buiten de boot en lopen verhoogde risico's op zorgmijding en onveilige alternatieven.

De Transkliniek Utrecht vervult een cruciale rol voor trans en non-binaire mensen die elders geen of nauwelijks toegang hebben tot genderbevestigende zorg. De vraag overstijgt de huidige capaciteit ruimschoots; de wachtlijst is opgelopen tot meer dan twintig maanden en inmiddels gesloten. Uitbreiding is noodzakelijk om mensen daadwerkelijk in zorg te houden.

LINK kiest daarom voor maximale beschikbaarheid en structurele borging van de Transkliniek Utrecht,

gebaseerd op wat nodig is om aan de zorgvraag te voldoen.

- **Structurele en toereikende financiering van de Transkliniek Utrecht**

De capaciteit wordt uitgebreid op basis van de daadwerkelijke zorgvraag, zodat wachttijden worden teruggedrongen en mensen niet uit zorg vallen.

- **Transzorg op basis van zelfbeschikking en vertrouwen**

Zorg mag niet afhankelijk zijn van inkomen, verblijfsstatus of toegang tot reguliere trajecten.

- **Toegankelijke transzorg voor iedereen die die nodig heeft**

Ook ongedocumenteerde mensen en transpersonen in kwetsbare posities krijgen toegang tot veilige, passende zorg.

Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO)

De WMO is geen markt, maar een publieke verantwoordelijkheid. Zorg hoort niet te worden uitbesteed aan de laagste bieder, maar georganiseerd vanuit solidariteit, menselijke waardigheid en vertrouwen in zorgprofessionals en cliënt. LINK kiest daarom voor een andere koers: we beschermen arbeidsvoorwaarden, waarborgen continuïteit in de relatie tussen cliënt en zorgverlener en zetten de behoeften van mensen boven bureaucratie en marktlogica.

De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid als opdrachtgever serieus en grijpt in waar nodig, zodat zorg weer zorg kan zijn: veilig, menselijk en afgestemd op wat iemand écht nodig heeft.

Gemeentelijke verantwoordelijkheid

De gemeente is en blijft eindverantwoordelijk voor goede Wmo-zorg.

- **De gemeente neemt volledige verantwoordelijkheid als opdrachtgever**

Utrecht houdt actief toezicht op kwaliteit en uitvoering en grijpt in wanneer zorg tekortschiet.

- **Toezicht op arbeidsvoorwaarden en naleving van cao's**

De gemeente controleert structureel of arbeidsvoorwaarden worden nageleefd en treedt handhavend op waar nodig.

- **Sancties bij misstanden in de Wmo**

Er worden duidelijke sanctiemogelijkheden vastgelegd en toegepast bij overtredingen.

Continuïteit van zorg

Goede zorg vraagt om vaste gezichten en langdurige relaties.

- **Behoud van bestaande cliënt-zorgverlenerrelaties**

Bij het gunnen van Wmo-opdrachten wordt continuïteit van zorg leidend.

- **Bescherming van vertrouwensrelaties in de zorg**

Wisselingen door aanbestedingen mogen nooit ten koste gaan van cliënten.

Kwaliteit en veiligheid van zorg

Zorg moet volledig, veilig en afgestemd zijn op de persoon.

- **Takenpakketten mogen goede zorg niet belemmeren**

Afbakening van taken mag nooit volledige, veilige en passende zorg in de weg staan.

- **Zorg afgestemd op wat iemand echt nodig heeft**

De behoeften van de cliënt zijn leidend, niet het contract of de marktlogica.

Zorg als publieke verantwoordelijkheid

Zorg vraagt om publieke regie in plaats van concurrentie en aanbestedingen.

- **Quasi-inbesteden als uitgangspunt voor de Wmo**

In het belang van cliënten en zorgmedewerkers wordt op het hele Wmo-terrein gewerkt met quasi-inbesteden.

- **Stoppen met open aanbestedingen in de zorg**

Open aanbesteding wordt in Utrecht niet meer gebruikt voor zorggerelateerde taken.

Onderwijs

Onderwijs is een recht en een publieke verantwoordelijkheid. Toch groeit de ongelijkheid. De kansen van kinderen en jongeren worden nog te vaak bepaald door het inkomen van hun ouders, hun achtergrond of hun postcode. LINK kiest voor onderwijs dat emancipeert, verbindt en ruimte biedt aan diversiteit.

Gelijke kansen voor ieder kind

Onderwijs moet toegankelijk zijn voor ieder kind, ongeacht de financiële situatie thuis.

- **Gelijke kansen voor alle kinderen**
Elk kind krijgt toegang tot goed onderwijs, ongeacht het inkomen van ouders.
- **Geen financiële drempels in het onderwijs**
Vrijwillige ouderbijdragen, schoolkampen, excursies, leermiddelen en stages mogen niemand uitsluiten.
- **Actieve aanpak van kansenongelijkheid en vroege selectie**
Kinderen krijgen de ruimte om zich te ontwikkelen zonder dat zij te vroeg worden vastgezet.
- **Betaalde stages als norm**
Studenten en leerlingen werken niet gratis en krijgen een eerlijke vergoeding.

Veilige en inclusieve scholen

Scholen moeten veilige plekken zijn waar iedereen zichzelf kan zijn.

- **Actieve ondersteuning van diversiteit en veiligheid op school**
Initiatieven zoals Paarse Vrijdag worden gesteund en scholen krijgen ondersteuning bij inclusie.
- **Aanpak van discriminatie en uitsluiting in het onderwijs**
Racisme, moslimhaat, validisme en queerhaat worden actief bestreden.
- **Ruimte voor verschil in de klas**
Onderwijs sluit aan bij verschillende achtergronden, identiteiten en leerbehoeften.

Gezond en mentaal sterk op school

Scholen spelen een belangrijke rol in een gezonde ontwikkeling van kinderen en jongeren.

- **Actieve inzet op gezonde keuzes op scholen**
Gezondheid wordt structureel onderdeel van het schoolbeleid.
- **Voorlichting over gezond eten met echte alternatieven.**
Leerlingen krijgen begeleiding bij gezonde keuzes en snoepautomaten zijn niet welkom op scholen.
- **Gratis fruit op school**
Utrecht biedt gratis fruit aan en stimuleert gezond eetgedrag.
- **Laagdrempelige mentale ondersteuning op scholen en in de wijk**
In samenwerking met jeugdteams wordt hulp vroeg en dichtbij georganiseerd.
- **Toegang tot mentale ondersteuning op school bij lange ggz-wachttijden**
Scholen moeten ondersteuning kunnen bieden wanneer specialistische zorg niet direct beschikbaar is.

Jeugd, jongeren en starters

Jongeren verdienen een toekomst zonder structurele stress en bestaansonzekerheid. Te veel jongeren en starters groeien op in een stad waar wonen onbereikbaar is, werk onzeker en mentale druk genormaliseerd. Dat is geen toeval, maar het gevolg van politieke keuzes. LINK kiest voor beleid dat jongeren rust, zekerheid en perspectief biedt, juist in de kwetsbare overgang naar volwassenheid.

Jeugdzorg en bescherming

Jeugdzorg moet veiligheid en continuïteit bieden, ook wanneer problemen complex zijn.

- **Structurele inzet op pleegzorg en gezinshuizen**

Werving en behoud van pleeggezinnen, gezinshuizen en aandachtsvolle woonvoorzieningen worden vast onderdeel van het Utrechtse jeugdzorgbeleid, inclusief beschikbaarheidsfinanciering.

- **Jeugdzorg stopt niet automatisch bij 18 jaar**

Jongeren worden pas losgelaten als wonen, inkomen, school of werk en ondersteuning goed geregeld zijn.

- **Uithuisplaatsing alleen als uiterste redmiddel**

Utrecht investeert breed in ondersteuning, ook op wonen en inkomen, om uithuisplaatsing te voorkomen.

Wonen en een eerlijke start

Zonder woonzekerheid is zelfstandigheid onmogelijk.

- **Automatische inschrijving bij Woningnet vanaf zestien jaar**

Vroege inschrijving geeft jongeren een eerlijkere kans op de woningmarkt.

- **Meer betaalbare jongerenwoningen en studentenkamers**

Utrecht zet actief in op voldoende woonruimte voor jongeren en studenten.

- **Bescherming tegen hoge huren en woononzekerheid bij tijdelijke contracten**

Jongeren en starters met tijdelijke huur, campuscontracten of antikraak mogen bij sloop, herontwikkeling of het aflopen van contracten niet als eersten op straat belanden; waar nodig staat de gemeente garant voor passende vervangende woonruimte.

Werk, inkomen en ontwikkeling

Werk en bestaanszekerheid zijn cruciaal voor een gezonde overgang naar volwassenheid.

- **Betaalde stages als norm in alle sectoren**

Jongeren werken niet gratis en worden eerlijk beloond.

- **Werk met perspectief op zekerheid en ontwikkeling**

Jongeren en starters krijgen geen onzeker werk zonder toekomst.

- **Extra aandacht voor mentale druk bij jongeren**

Beleid richt zich op het verminderen van stress door woononzekerheid, schulden en prestatiedruk.

- **Iedereen haalt via school of gemeente gegarandeerd een zwemdiploma**

Utrecht zorgt dat álle kinderen, ongeacht schoolkeuze of inkomen, via schoolzwemmen of een gelijkwaardig programma hun zwemdiploma kunnen behalen en werkt actief wchttijden en drempels weg.

Ouderen: zelfstandig en verbonden

Ouder worden mag niet betekenen dat mensen uit het openbare leven verdwijnen. Ouderen zijn volwaardige inwoners van Utrecht en verdienen een stad waarin zij zelfstandig kunnen leven, zich veilig voelen en verbonden blijven met hun omgeving. LINK kiest voor beleid dat zekerheid, toegankelijkheid en sociale samenhang centraal stelt.

Zorg en ondersteuning

Goede ondersteuning sluit aan bij het dagelijks leven en is dichtbij beschikbaar.

- **Zorg en ondersteuning dichtbij huis**
Ondersteuning is toegankelijk en afgestemd op de leefwereld van ouderen.
- **Extra aandacht voor ouderen met een laag inkomen of beperkte digitale vaardigheden**
Armoede en digitalisering mogen niemand buitensluiten van zorg of ondersteuning.

Wonen en leefomgeving

Wonen moet meebewegen met veranderende behoeften.

- **Meer levensloopbestendige woningen in alle wijken**
Ouderen kunnen zelfstandig blijven wonen in hun eigen buurt.
- **Behoud van de verhuisadviseur**
Persoonlijke begeleiding helpt ouderen bij het maken van passende woonkeuzes.
- **Stimuleren van kleinschalige woonvormen**
Wonen in gemeenschap wordt actief ondersteund.

Meedoen en bereikbaarheid

Sociale verbinding en mobiliteit zijn essentieel voor kwaliteit van leven.

- **Investeren in ontmoeting en buurtplekken**
Sociale verbinding voorkomt eenzaamheid en versterkt gemeenschappen.
- **Structurele digihulp en fysieke loketten**
Ondersteuning blijft bereikbaar voor iedereen, ook zonder digitale vaardigheden.
- **Actieve bestrijding van vervoersarmoede**
De buurtbus blijft behouden en wijken worden drempelvrij ingericht.
- **Gratis openbaar vervoer voor ouderen met een kleine beurs**
Mobiliteit mag geen financiële drempel zijn om mee te doen.

Economie en bestaanszekerheid: circulair, lokaal en rechtvaardig

De economie van Utrecht moet werken voor mensen, niet andersom. LINK kiest voor een lokale, circulaire economie die draait om welzijn, bestaanszekerheid en zeggenschap, binnen de grenzen van de aarde. Niet eindeloze groei, maar een economie die zorgt dat iedereen mee kan doen en dat grondstoffen, arbeid en publieke ruimte eerlijk worden gebruikt. Utrecht stuurt actief op de donut-economie: boven de sociale ondergrens en binnen de ecologische grenzen.

Circulaire economie is voor LINK een sociale en politieke keuze. Economisch beleid is geen neutraal terrein, maar een middel om werkzekerheid te vergroten, armoede terug te dringen en solidariteit te organiseren. Wat en hoe we produceren bepaalt wie zekerheid heeft en wie niet.

Lokale werkgelegenheid en bestaanszekerheid

De Utrechtse economie moet zekerheid bieden in plaats van onzekerheid.

- **De Utrechtse economie draagt bij aan werk met perspectief, eerlijke inkomens en bescherming tegen armoede**

Economisch beleid is gericht op duurzame bestaanszekerheid voor iedereen.

- **Investerings in duurzaamheid en circulariteit worden gekoppeld aan vaste banen**

Publieke investeringen leveren vaste banen, leerwerkplekken en afdwingbare goede arbeidsvoorwaarden op.

- **Publiek geld mag niet leiden tot onzeker werk of uitbuiting**

Gemeentelijke subsidies, aanbestedingen en inhuur mogen niet leiden tot flexconstructies, schijnzelfstandigheid of het ontwijken van arbeidsrechten.

Ruimte voor lokaal en circulair ondernemerschap

De stad kiest bewust voor economie die lokaal waarde creëert.

- **Utrecht stimuleert lokaal en circulair ondernemerschap**

Reparatie, hergebruik, delen en lokaal produceren worden actief ondersteund.

- **Ruimte voor circulaire werkplaatsen en sociale ondernemingen**

De gemeente maakt ruimte voor circulaire werkplaatsen (zoals upcycling), sociale ondernemingen en coöperaties in stad en wijken.

- **Voorrang voor lokale en coöperatieve bedrijven**

Lokale en coöperatieve bedrijven krijgen voorrang boven bedrijven die winst onttrekken aan de stad zonder maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Leegstand tegengaan en ruimte maken

Leegstand is verspilling en moet maatschappelijke waarde krijgen.

- **Leegstand voorkomen door tijdelijke inzet voor lokale ondernemers**

Leegstaande panden worden een half jaar gratis aangeboden als verkoop- of werkruimte.

- **Leegstand inzetten voor makers en collectieven**

Leegstand wordt gebruikt voor atelierruimte, tijdelijke werkplekken en betaalbare winkelruimte.

Zzp'ers en schijnzelfstandigheid

Zelfstandig werken mag geen dekmantel zijn voor onzekerheid of uitbuiting.

- **Actieve ondersteuning van kleine ondernemers en lokale zzp'ers**

De gemeente ondersteunt bij vergunningen, financiering en betaalbare werkruimte.

- **Bescherming van zzp'ers die bewust zelfstandig werken**

Zij krijgen eerlijke tarieven en duidelijke voorwaarden.

- **Actieve aanpak van schijnzelfstandigheid**

Schijnzelfstandigheid wordt actief tegengegaan, ook bij gemeentelijke opdrachten.

- **Structureel werk wordt in principe in loondienst uitgevoerd**

Werk dat structureel is, hoort niet thuis in flexconstructies.

Eerlijke economie en arbeidsrechten

Economisch beleid mag nooit ten koste gaan van mensenrechten.

- **Bescherming van arbeidsmigranten**

De arbeidsomstandigheden van arbeidsmigranten worden actief beschermd.

- **Strengere aanpak van bedrijven die arbeidswetten overtreden**

Utrecht verbreekt contracten met overtreders en stelt strengere eisen aan werkgevers.

Sturing op de donut-economie

De gemeente stuurt actief op sociale en ecologische grenzen.

- **Actieve sturing op de donut-economie**

Utrecht maakt inzichtelijk hoe de stad presteert op werk, armoede, bestaanszekerheid en ecologische grenzen.

- **Democratische bijsturing bij toenemende ongelijkheid**

De raad kan bijsturen wanneer economische keuzes leiden tot meer onzekerheid of ongelijkheid.

Verzet tegen de asielwet

In 2025 werd een motie van LINK aangenomen waarin de gemeenteraad zich uitspreekt tegen de nieuwe asielwet die ongedocumenteerde mensen criminaliseert. Utrecht geeft daarmee een helder signaal af dat medemenselijkheid nooit verboden mag worden.

De asielwet zet solidariteit onder druk en maakt van zorg, opvang en onderlinge hulp een misdrijf. Dat raakt niet alleen mensen zonder verblijfsstatus, maar ook iedereen die zich inzet voor een rechtvaardige en humane samenleving.

LINK wil dat Utrecht staat voor bescherming in plaats van uitsluiting en voor hulp in plaats van straf. Daarom blijven wij ons inzetten voor menswaardige opvang, solidariteit zonder voorwaarden en een stad waar niemand wordt uitgesloten.

Werk

Werk hoort mensen te versterken, niet uit te buiten. LINK kiest voor een samenleving waarin iedereen met waardigheid kan deelnemen, ongeacht achtergrond, opleiding of leeftijd. We doorbreken systemen die ongelijkheid normaliseren en zetten de mens centraal in plaats van de markt.

De gemeente Utrecht moet een plek zijn waar kansen eerlijk worden verdeeld, waar jongeren niet worden weggezet als goedkope arbeidskrachten en waar ervaring telt.

Eerlijk werk en gelijke kansen

Werk en opleiding mogen nooit leiden tot uitbuiting of uitsluiting.

- **Betaalde stages als norm in alle onderwijsniveaus**

De gemeente maakt afspraken met scholen en werkgevers zodat mbo-, hbo- en universitaire studenten eerlijk betaald worden.

- **De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld met eerlijke stages**

Utrecht biedt betaalde stageplekken aan en doet geen zaken met organisaties die aantoonbaar discrimineren.

- **Eerlijke beloning voor jongeren**

Stagevergoedingen worden eerlijk en alle vormen van jeugdloon worden afgeschaft.

- **Stimuleren van eerlijk betaalde mbo-stages bij ketenpartners**

Utrecht stimuleert al haar ketenpartners om meer eerlijk betaalde mbo-stages te creëren.

Ervaring en vakmanschap centraal

Niet diploma's, maar mensen en hun vaardigheden staan centraal.

- **Minder diploma-eisen in gemeentelijke vacatures**

Mensen worden beoordeeld op kunde en ervaring, niet alleen op diploma's.

- **Ervaringsdeskundigen en experts structureel en betaald inzetten**

Ervaringskennis wordt volwaardig betrokken bij beleid en uitvoering.

Sekswerk is werk

Sekswerk is werk. In Utrecht staan we voor de rechten, veiligheid en autonomie van sekswerkers. Sekswerkers hebben recht op bescherming, goede arbeidsomstandigheden en zeggenschap over hun eigen lichaam en werk.

Beleid moet aansluiten bij de realiteit van mensen die dit werk doen, niet bij stigma, morele oordelen of repressie.

LINK kiest voor menswaardig, praktisch en solidair sekswerkbeleid.

Veilige en toegankelijke werkplekken

Veilig kunnen werken is een basisvoorwaarde.

- **Mogelijk maken van een nieuwe tippelzone in Utrecht**

Dit wordt een veilige, laagdrempelige en niet-discriminerende werkplek.

- **Uitbreiding van het aantal vergunde sekswerkplekken**

Niemand mag worden gedwongen onveilig of illegaal te werken.

Arbeidsrechten en bescherming

Sekswerkers hebben recht op bescherming en zeggenschap.

- **Betere handhaving op arbeidsvoorwaarden binnen de opting-in-regeling**

Tegelijk worden de arbeidsrechten van sekswerkers actief versterkt.

- **Bescherming van ongedocumenteerde sekswerkers**

Er komt een strikte firewall tussen hulpverlening, aangiftes en de vreemdelingenpolitie.

Zeggenschap en stigmabestrijding

Sekswerkers bepalen zelf over hun werk en positie.

- **Actief tegengaan van stigma rond sekswerk**

Sekswerkers krijgen zichtbaar en waardig een plek in gemeentelijke communicatie, cultuur en evenementen, in samenwerking met sekswerkers zelf.

- **Thuiswerken door sekswerkers toestaan**

Woningcorporaties mogen dit niet sanctioneren.

- **Verlagen van de minimumleeftijd voor sekswerk van 21 naar 18 jaar**

Begeleiding en ondersteuning staan centraal in plaats van uitsluiting.

ABSOLUUT GELIJKWAARDIG

Absoluut Gelijkwaardig gaat over een stad waarin iedereen daadwerkelijk kan meedoen, ongeacht achtergrond, inkomen, gender, beperking, herkomst of geloof. Niet alleen op papier, maar in het dagelijks leven. In Utrecht mag vrijheid geen privilege zijn en veiligheid geen toeval. Gelijkwaardigheid vraagt om actief beleid en om keuzes die ongelijkheid niet in stand houden, maar doorbreken.

Ongelijkheid is geen individueel, maar een structureel maatschappelijk probleem. Het zit in systemen, instituties en besluiten die voor sommigen vanzelfsprekend werken en voor anderen juist uitsluiten. LINK kiest er daarom voor niet neutraal te zijn over ongelijkheid, maar expliciet groepen te beschermen die structureel worden uitgesloten en benadeeld.

In dit hoofdstuk werken we uit hoe Utrecht een stad kan zijn waar vrijheid en veiligheid samenkomen, waar zeggenschap eerlijker wordt verdeeld en waar cultuur, geschiedenis en democratie ruimte bieden aan solidariteit, verschil en tegenkracht. Een stad die kiest voor absolute gelijkwaardigheid, in beleid én in praktijk.

Veiligheid = vrijheid

Veiligheid is geen kwestie van harder optreden, maar van rechtvaardigheid, bestaanszekerheid en vertrouwen. Wie veilig is, is vrij: vrij om zichzelf te zijn, vrij om zich door de stad te bewegen en vrij om zichtbaar te leven zonder angst voor intimidatie, discriminatie of geweld. Voor veel Utrechters is die vrijheid nog altijd geen vanzelfsprekendheid.

Vrouwen, LHBTQIA+ personen, mensen van kleur, moslims, mensen met een beperking, sekswerkers, dakloze mensen en jongeren in gestigmatiseerde wijken ervaren dagelijks onveiligheid die structureel wordt genegeerd of gebagatelliseerd.

LINK kiest voor veiligheid die beschermt in plaats van onderdrukt: een overheid die ondersteunt, ongelijkheid tegengaat en voorkomt dat problemen escaleren. Preventie staat voorop; repressie is het uiterste middel.

Preventie, zorg en sociale veiligheid

Echte veiligheid ontstaat door het wegnemen van oorzaken van onveiligheid. Armoede, stress, uitsluiting en gebrek aan zorg vergroten de kans op geweld en escalatie. Daarom kiest LINK voor preventie en zorg als fundament van veiligheidsbeleid.

- **Preventie boven repressie**

We voorkomen criminaliteit in plaats van hard aanpakken door armoedebestrijding, mentale zorg, betere en ruimere daklozenopvang, betere jeugdhulp en verslavingszorg.

- **We maken de openbare ruimte veilig voor vrouwen, LHBTQIA+ en andere gemarginaliseerde groepen**

Veiligheid in de stad geldt voor iedereen, dag én nacht.

Handhaving, scholing en rechtvaardigheid

Handhaving moet bijdragen aan veiligheid zonder nieuwe ongelijkheid te creëren. Dat vraagt om scholing, de-escalatie, toezicht en het actief bestrijden van discriminatie.

- **Politie krijgt intensieve training in het herkennen en sensitief oppakken van huiselijk en vrouwgericht geweld**

Het gaat onder meer om stalking, aanranding, catcalling en andere vormen van gendergerelateerd geweld.

- **Scholing gaat boven uitbreiding van handhaving**

Extra middelen voor BOA's en politie worden ingezet voor opleiding en training, niet voor uitbreiding van capaciteit.

- **BOA's en politie werken vanuit de-escalatie en cultuursensitiviteit**

Non-gewelddadige conflictbemiddeling, buurtcontact en gelijkwaardigheid staan centraal, met expliciete aandacht voor seksisme, racisme en institutionele vooroordelen.

- **Discriminatie en institutioneel racisme binnen handhaving worden actief aangepakt**

Monitoring, erkenning en structurele bestrijding zijn onderdeel van het veiligheidsbeleid.

- **Er komt een onafhankelijk toezichtsorgaan voor BOA's met burgervertegenwoordiging en duidelijke bevoegdheden**

Dit orgaan houdt toezicht, behandelt klachten en toetst structureel op rechtmatigheid, discriminatie en proportionaliteit.

Veiligheid samen met de stad

Veiligheid ontstaat niet van bovenaf, maar samen met bewoners en lokale netwerken. Vertrouwen en samenwerking zijn essentieel voor duurzame veiligheid.

- **Veiligheid wordt samen met de wijk georganiseerd**

We werken samen met lokale initiatieven en sleutelfiguren, zoals buurtvaders, in plaats van eenzijdig te leunen op zichtbare repressie.

- **We maken een Regenbooghuis voor queergroepen in Utrecht mogelijk**

Dit wordt een inclusieve ontmoetingsplek, veilige woonkamer en werkplek voor organisaties, met ruimte voor ondersteuning en kleinschalige bijeenkomsten.

Demonstratierecht, bescherming en zorg

Vrijheid betekent ook het recht om te demonstreren en toegang te hebben tot zorg zonder intimidatie. Deze rechten vragen actieve bescherming, met duidelijke grenzen waar veiligheid in het geding is.

- **Demonstreren is een recht**

Utrecht faciliteert burgers die willen demonstreren en is terughoudend bij het stellen van beperkingen voorafgaand aan demonstraties.

- **Utrecht bewaakt grenzen waar demonstraties leiden tot intimidatie of onveiligheid**

Demonstraties mogen nooit leiden tot haat, bedreiging of het belemmeren van anderen.

- **Kwetsbare groepen worden actief beschermd**

Dit gebeurt onder andere door bufferzones rond abortusklinieken en opvanglocaties.

- **Toegang tot zorg en bescherming voor iedereen wordt gewaarborgd**

Veilige toegang tot abortuszorg en andere noodzakelijke zorg is gegarandeerd en intimidatie van bezoekers en zorgverleners wordt actief tegengegaan.

Femicide en huiselijk geweld

Huiselijk geweld en femicide komen ook in Utrecht nog te vaak voor. Dit geweld is geen incident of privéprobleem, maar het gevolg van structurele ongelijkheid, machtsmisbruik en schadelijke gendernormen. De aanpak hiervan is een bittere noodzaak en vraagt om een intersectionele benadering.

- **Meldingen van huiselijk geweld, stalking, seksueel geweld en (dreigende) femicide leiden altijd tot directe bescherming en opvang**

Slachtoffers krijgen onmiddellijk veiligheid en worden niet aan hun lot overgelaten.

- **Slachtoffers van huiselijk en gendergerelateerd geweld krijgen langdurige en passende ondersteuning**

Herstel en nazorg zijn essentieel en vragen om structurele inzet.

- **Femicide wordt expliciet erkend als maatschappelijk probleem binnen lokaal veiligheidsbeleid**

Door gendergerelateerd dodelijk geweld zichtbaar te benoemen, kan gericht worden gewerkt aan preventie en bescherming.

- **Er wordt ingezet op een structurele en samenhangende aanpak van huiselijk en gendergerelateerd geweld**

Veiligheid, zorg, onderwijs en maatschappelijke ondersteuning werken hierbij nauw samen.

- **Preventie is de kern van de aanpak van huiselijk en gendergerelateerd geweld**

Vroegsignalering, normverandering en educatie krijgen prioriteit boven symptoombestrijding.

- **Educatie over consent, gelijkwaardigheid en gezonde relaties wordt structureel ondersteund**

Relationele en seksuele vorming in onderwijs, jeugdwerk en wijkinitiatieven wordt duurzaam mogelijk gemaakt.

- **Jongens en mannen worden actief betrokken bij het voorkomen van geweld**

Initiatieven die mannen en jongens betrekken bij preventie en het doorbreken van schadelijke mannelijkheidsnormen worden ondersteund.

- **Mannenemancipatie wordt gezien als onderdeel van structurele geweldspreventie**

Ruimte voor zorgzame en gelijkwaardige vormen van mannelijkheid helpt geweld bij de wortel aan te pakken.

- **Hulpverlening en opvang worden intersectioneel en toegankelijk ingericht**

Ondersteuning sluit aan bij de ervaringen van vrouwen, LHBTQIA+ personen, mensen met een beperking, migranten en andere groepen die extra risico lopen.

MANIFEST VRIJHEID EN VERZET

Zonder vrijheid kun je jezelf niet zijn en niet vrij en veilig deelnemen aan de samenleving. Die vrijheid is nooit vanzelfsprekend geweest. Zij is bevochten, beschermd en telkens opnieuw afgedwongen door mensen die zich organiseerden en verzetten tegen macht, uitsluiting en ongelijkheid.

Vrijheid kwam in Utrecht niet vanzelf tot stand, maar werd afgedwongen door burgers die zich organiseerden en verzetten. Waar helden uit de zeventiende eeuw — zeehelden en kooplieden die rijkdom vergaarden door kolonialisme en slavernij — terecht van hun voetstuk zijn gevallen, maakt Utrecht ruimte voor andere helden: niet van overheersing, maar van verzet, gelijkwaardigheid en democratie.

Zoals Quint Ondaatje, zoon van ouders die buiten de regentenelite stonden en met wortels in de koloniale wereld, opgegroeid in Utrecht. In 1786–1787 speelde hij een leidende rol in de Utrechtse patriottenbeweging en in een burgerrevolutie die de macht van de regenten doorbrak. Met deze revolutie liep Utrecht voorop in Europa met een vroeg democratisch stadsbestuur, tot stand gebracht door burgers die zich organiseerden tegen willekeur en uitsluiting. Deze opstand vond plaats vóór de Franse Revolutie en laat zien dat democratie ook hier van onderaf werd bevochten.

Ook in latere perioden kwam verzet voort uit de stad zelf: tegen het dempen van de singels, tegen de aantasting van de historische binnenstad en tegen grootschalige projecten zoals Hoog Catharijne. Bewoners, actievoerders en kunstenaars maakten duidelijk dat de stad niet van bestuurders of marktpartijen is, maar van haar inwoners. Die traditie van verzet is geen relik uit het verleden, maar een levende democratische kracht. Verzet is nodig om rechten af te dwingen en om ze te beschermen. Tegen racisme en uitsluiting. Tegen fascisme en autoritarisme. Tegen discriminerende wetgeving zoals de strafbaarstelling van illegaal verblijf. En tegen de klimaat- en biodiversiteitscrisis, zoals in de strijd om Amelisweerd. LINK staat onvoorwaardelijk aan de kant van vrijheid, gelijkwaardigheid en democratie. LINK is antifascistisch.

Vrijheid bestaat alleen als we haar blijven verdedigen en bevechten.

Actiepunten

• Bescherming van het demonstratierecht

We beschermen en faciliteren het recht om te demonstreren en protesteren als kernonderdeel van de democratie.

• Terughoudend gebruik van noodbevoegdheden

Demonstratieverboden, noodbevelen en gebiedsontzeggingen worden alleen ingezet als uiterste middel en altijd openbaar, gemotiveerd en toetsbaar.

• Tegen criminalisering van activisme

We verzetten ons tegen de criminalisering van protest, activisme en burgerlijke ongehoorzaamheid, lokaal en nationaal.

• Geen profilering of registratie van activisten

We werken niet mee aan het structureel volgen, registreren of profileren van activisten en maatschappelijke bewegingen.

• Publieke ruimte blijft politieke ruimte

Pleinen, straten en parken blijven beschikbaar voor politieke expressie en protest, niet alleen op vooraf aangewezen locaties.

• Actieve verdediging van burgerrechten

We spreken ons uit tegen wetgeving en beleid die het demonstratierecht, vakbondsrechten en andere fundamentele vrijheden ondermijnen.

• Bescherming van maatschappelijke organisaties

Actiegroepen, maatschappelijke organisaties en burgerinitiatieven worden beschermd tegen intimidatie, repressie en onevenredige handhaving.

• Erkenning van verzet als democratische kracht

Burgerlijk verzet en maatschappelijke actie worden expliciet erkend als essentieel onderdeel van een levende democratie.

Representatie en rechtvaardigheid

Utrecht is door de geschiedenis altijd een multiculturele stad geweest: een stad waar vele achtergronden, verhalen en gemeenschappen samen komen. Gelijke rechten vragen om gelijke bescherming.

Solidariteit en rechtvaardigheid horen bij wie we zijn. Toch ervaren veel Utrechters nog altijd uitsluiting, ondervertegenwoordiging en ongelijke behandeling. LINK kiest ervoor niemand aan de zijlijn te laten staan. Gelijke rechten vragen om actieve bescherming en een eerlijke verdeling van macht, middelen en zeggenschap.

Representatie, toegang en kansengelijkheid

Gelijke kansen beginnen bij eerlijke toegang tot werk, stages en doorgroeimogelijkheden. De gemeente heeft hierin een voorbeeldrol als werkgever en opdrachtgever.

- **Alle lagen van de gemeentelijke organisatie vormen een afspiegeling van Utrecht**

Dit geldt voor alle functies, inclusief hogere managementlagen, en betreft achtergrond, opleidingsniveau en beperking.

- **Diploma-eisen worden waar mogelijk losgelaten bij gemeentelijke vacatures**

Mensen worden beoordeeld op ervaring, kunde en talent in plaats van uitsluitend op diploma's.

- **De gemeente stimuleert actief eerlijke en betaalde mbo-stages**

Ketenpartners worden aangespoord om meer mbo-stages met een fatsoenlijke vergoeding aan te bieden.

Via vergunningen, ontheffingen en maatwerkregelingen wordt voorkomen dat parkeerkosten leiden tot sociale uitsluiting, eenzaamheid en het wegvallen van bezoek.

- **Utrecht handelt actief als mensenrechtenstad en Shelter City**

Als Shelter City biedt Utrecht bescherming aan mensenrechtenverdedigers die in hun eigen land worden bedreigd en trekt de stad een duidelijke rode lijn bij grove mensenrechtenschendingen, waaronder via boycotts van producten die daarmee tot stand zijn gekomen.

Eerlijke verdeling van middelen, zorg en solidariteit

Rechtvaardigheid vraagt om een eerlijke verdeling van middelen en om waardering van zorg, inzet en solidariteit, zowel lokaal als internationaal.

- **Aanbestedingen worden gelijkwaardiger ingericht**

Kleine, lokale initiatieven krijgen evenveel kans als grote organisaties en maatschappelijke waarde, lokale netwerken en behoud van banen wegen zwaarder dan de laagste prijs.

- **Diversiteit en inclusie wegen zwaar mee bij het verstrekken van subsidies**

Bij subsidies wordt aantoonbare inzet op diversiteit en inclusie zwaar meegewogen, inclusief eerlijke mbo-functies en doorstroommogelijkheden.

- **Vrijwilligers die essentiële diensten draaiend houden krijgen een salaris of vergoeding**

Dit maakt het mogelijk dat mensen met een grote tijdsinzet dit werk kunnen doen en volhouden.

- **Parkeerbeleid wordt sociaal en rechtvaardig ingericht voor mensen met een laag inkomen of een chronische ziekte**

REGENBOOGMANIFEST

Utrecht is een stad met een lange traditie van strijd voor vrijheid en gelijkwaardigheid. Die vrijheid is niet vanzelf gekomen. Ze is afgedwongen door mensen die zich niet lieten wegstoppen, die zichtbaar waren toen dat niet vanzelfsprekend was en die zich organiseerden en elkaar beschermden toen veiligheid ontbrak. In die traditie staat LINK. Vrijheid mag nooit voorwaardelijk zijn. Veiligheid mag nooit selectief zijn.

Utrecht is nu een vrije stad, maar die vrijheid kent een duistere geschiedenis. In de achttiende eeuw vonden hier de sodomieprocessen plaats. Mensen werden opgepakt en ter dood gebracht omdat liefde en identiteit strafbaar waren. Vanuit Utrecht verspreidden deze vervolgingen zich over het land. Op het Domplein herinnert het homomonument aan deze geschiedenis, als waarschuwing voor wat er gebeurt wanneer de overheid mensen vervolgt in plaats van beschermt.

Na decennia van onzichtbaarheid en clandestiene ontmoetingen kwamen vanaf de jaren zestig queer mensen in Utrecht in verzet tegen discriminatie en uitsluiting. Organisaties en netwerken werden opgebouwd en plekken bevochten waar mensen veilig konden samenkomen. Stichting PANN en ontmoetingsplekken als de Roze Wolk, de Wolkenkrabber en Bodytalk boden ruimte voor ontmoeting, organisatie en autonomie. Boekhandels als Savannah Bay (voorheen de Heksenkelder) maakten kennis, cultuur en geschiedenis toegankelijk. Deze plekken gaven mensen zichtbaarheid, zelfvertrouwen en bestaansrecht.

Zichtbaarheid is geen bijzaak. Zichtbaarheid is een voorwaarde voor veiligheid. Wat zichtbaar is, kan niet worden ontkend. Wat zichtbaar is, kan niet geruisloos terug de kast in worden geduwd. Evenementen als het Queer Culture Festival, het What You See Festival en eerder de Gay Games en het Midzomergracht Festival maakten queer leven zichtbaar in de publieke ruimte. Ook symbolen in de stad doen ertoe: het homomonument op het Domplein, de regenboogoversteek bij het Nijntje-verkeerslicht en het regenboogfietspad op de Uithof. Die zichtbaarheid staat in scherp contrast met wat de slachtoffers van de sodomieprocessen werd ontnomen. De regenboog wordt niemand door de strot geduwd; hij is het zichtbare resultaat van een lange strijd voor veiligheid, vrijheid en gelijkwaardigheid.

Utrecht kent vandaag een grote en diverse queer gemeenschap die zichzelf organiseert: in cultuur, ontmoeting, educatie en het nachtleven. Dat gebeurt op straat en in vrijplaatsen, in festivals en verhalen, in de ballroom scene en tijdens de Walk of Love, maar ook op feesten waar je kunt dansen, mensen ontmoeten, jezelf kunt ontdekken en jezelf kunt zijn.

Wat LINK betreft krijgt deze zelforganisatie een vaste, toegankelijke plek in de stad: een Regenbooghuis voor de queer gemeenschap. Een plek voor ontmoeting, cultuur en debat, voor ondersteuning, festivals en feesten. Zichtbaar, laagdrempelig en van de gemeenschap zelf.

Zichtbaarheid vraagt ook om erkenning. Met de Annie Brouwer-Korf Prijs erkent Utrecht dat vooruitgang niet vanzelf komt, maar het resultaat is van activisme, solidariteit en verzet. De winnaar van dit jaar, Colored Collective, laat zien hoe queer zelforganisatie, cultuur en gemeenschap samenkomen in zichtbaarheid, veiligheid en emancipatie.

Gelijkwaardigheid vraagt om oog voor verschillen. Queer BiPOC, Black, Indigenous en People of Colour worden geconfronteerd met meervoudige uitsluiting: op basis van huidskleur, afkomst of religie én op basis van gender- of seksuele identiteit. LINK kiest voor beleid dat deze ongelijkheid benoemt en actief bestrijdt.

Vrijheid staat onder druk. Ook in Utrecht is sprake van queerhaat, intimidatie, geweld en het van huizen trekken van regenboogvlaggen. Wie zich niet veilig voelt, kan niet vrij zijn. Daarom koppelt LINK vrijheid altijd aan veiligheid: op straat, op school, in de zorg en in het nachtleven.

In Utrecht zijn we vrij, zichtbaar en solidair. Niemand is vrij tot we allemaal vrij zijn.

Actiepunten

• Regenbooghuis en zelforganisatie

Utrecht realiseert een toegankelijk en structureel gefinancierd Regenbooghuis als centrale ontmoetingsplek voor ontmoeting, cultuur, ondersteuning, festivals en feesten, zichtbaar, laagdrempelig en van de gemeenschap zelf.

• Structurele ondersteuning van de queer infrastructuur.

De gemeente zorgt voor structurele en meerjarige financiering van LHBTQIA+ organisaties, evenementen, vrijplaatsen, broedplaatsen en het queer nachtleven.

• Veiligheid en zichtbaarheid in de openbare ruimte

Utrecht voert actief en zichtbaar beleid tegen queerhaat, met preventie, laagdrempelige meldpunten, consequente opvolging en handhaving. De openbare ruimte wordt veiliger, met expliciete aandacht voor trans- en non-binaire mensen.

• Zorg, onderwijs en deskundigheid

Utrecht zet zich actief in voor toegankelijke, respectvolle en genderbevestigende transzorg en bevordert structurele deskundigheid over gender- en seksuele diversiteit bij zorg, jeugdhulp, onderwijs, jongerenwerk en gemeentelijke diensten.

• Intersectioneel LHBTQIA+-beleid

Utrecht voert intersectioneel beleid met specifieke aandacht voor queer BIPOC, vluchtelingen, jongeren, ouderen en mensen met een beperking.

• Internationale solidariteit en mensenrechten

De gemeente spreekt zich actief uit en handelt solidair tegen discriminerende wetgeving en beleid, lokaal, nationaal en internationaal.

• Erkenning van queer strijd en geschiedenis

Utrecht erkent LHBTQIA+ strijd en geschiedenis in de openbare ruimte door het vernoemen van straten, pleinen en publieke plekken naar LHBTQIA+ personen en groepen die hebben bijgedragen aan vrijheid en emancipatie, waaronder Dirkje Kuik en de mannen die zijn vermoord naar aanleiding van de sodomieprocessen.

• Bescherming van queer vluchtelingen en ongedocumenteerden

Utrecht biedt specifieke bescherming en ondersteuning aan queer vluchtelingen, LHBTQIA+ personen in de asielprocedure en ongedocumenteerden, met aandacht voor veiligheid, privacy, toegang tot zorg en gemeenschap.

Het regenboogoversteek bij Nijntje

In 2013 kreeg Utrecht op initiatief van Pepijn Zwanenberg als eerste stad in Europa een regenboogoversteekplaats, bij het Nijntje-verkeerslicht. Het initiatief maakte van een drukke, alledaagse plek een zichtbaar statement voor vrijheid, diversiteit en inclusie, en liet zien dat de openbare ruimte er is voor iedereen. Inmiddels zijn er tientallen regenboogoverstekten in binnen- en buitenland. In 2018 werd de regenboogoversteek opgenomen in de collectie van het Centraal Museum als onderdeel van de Utrechtse stadsgeschiedenis. In 2023, tijdens het tienjarig jubileum, werd de oversteek naar aanleiding van vragen van Zwanenberg aangepast naar de inclusieve Pride-vlag, gebaseerd op het ontwerp van Valentino Vecchiotti.

Utrecht is een regenboogstad, maar ook hier krijgen LHBTQIA+ mensen te maken met haat, geweld en intimidatie. Zolang dat zo is, blijft zichtbaarheid noodzakelijk. De regenboogoversteek is een zichtbaar en expliciet symbool van erkenning, als steun en als duidelijke keuze voor gelijkwaardigheid. Het laat zien waar Utrecht voor staat.

Anti-discriminatie en anti-racisme

Discriminatie en racisme zijn geen incidenten, maar structurele maatschappelijke problemen. Ze beperken vrijheid, kansen en veiligheid van grote groepen Utrechters. Racisme, moslimhaat, antisemitisme, validisme en andere vormen van uitsluiting worden nog te vaak gebagatelliseerd, ontkend of niet herkend. Deze uitsluiting raakt ook arbeidsmigranten, die te vaak worden uitgebuit en uitgesloten van fatsoenlijke huisvesting, zorg en bescherming.

LINK kiest ervoor niet neutraal te zijn. De gemeente heeft de plicht om mensen actief te beschermen tegen discriminatie en om ongelijkheid niet te reproduceren in beleid, uitvoering en handhaving.

Actieve bestrijding

Discriminatie en racisme verdwijnen niet vanzelf. Het vraagt om expliciet beleid dat benoemt, begrenst en ingrijpt waar uitsluiting plaatsvindt.

- **Actief en handhavend antidiscriminatiebeleid**

De gemeente voert een actief, zichtbaar en handhavend antidiscriminatiebeleid binnen alle gemeentelijke diensten en bij ketenpartners.

- **Aanpak van racisme in al zijn vormen**

Utrecht bestrijdt racisme actief, waaronder anti-zwart racisme, racisme tegen Aziatische Nederlanders, moslimhaat, antisemitisme en racisme tegen Roma en Sinti.

- **Racisme tegen Aziatische Nederlanders expliciet benoemen**

De gemeente erkent racisme tegen Aziatische Nederlanders als specifieke vorm van racisme en werkt samen met betrokken gemeenschappen aan preventie, meldingsbereidheid, bewustwording en ondersteuning.

Bescherming tegen uitsluiting, haat en geweld

Iedereen moet zich veilig kunnen voelen in de stad, ongeacht afkomst, huidskleur, religie of beperking. Bescherming tegen haat en geweld is een kerntaak van de overheid.

- **Recht op religieuze expressie en bescherming tegen moslimhaat**

Iedereen heeft het recht om diens geloof zichtbaar te belijden en discriminatie op basis van religieuze uitingen wordt actief bestreden.

- **Bescherming tegen haat en geweld**

De gemeente beschermt mensen actief tegen haat, intimidatie en geweld op basis van afkomst, huidskleur, religie of beperking, zowel online als offline.

Institutionele discriminatie en ongelijke kansen

Ongelijkheid zit niet alleen in individueel gedrag, maar ook in systemen en instituties. LINK kiest ervoor deze structurele oorzaken zichtbaar te maken en aan te pakken.

- **Institutionele discriminatie aanpakken**

Institutionele discriminatie binnen overheid, handhaving, onderwijs, zorg en woningmarkt wordt actief onderzocht, gemonitord en bestreden.

- **Gelijke toegang tot werk, stage en opleiding**

Discriminatie bij stages, werk en opleidingen wordt actief aangepakt en organisaties die zich hieraan schuldig maken kunnen niet langer samenwerken met de gemeente.

Melden, deskundigheid en verantwoordelijkheid

Effectieve bestrijding van discriminatie vraagt om goede meldstructuren en kennis bij iedereen die namens de overheid handelt.

- **Meldpunten versterken**

Meldpunten voor discriminatie zijn laagdrempelig, toegankelijk en veilig en meldingen leiden tot opvolging, ondersteuning en structurele verbeteringen.

- **Antiracistische scholing**

De gemeente investeert structureel in antiracistische en inclusieve training voor ambtenaren, bestuurders en samenwerkingspartners.

Zichtbaarheid, erkenning en gelijkwaardigheid

Gelijkwaardigheid vraagt om erkenning van geschiedenis, ervaringen en bijdragen van gemarginaliseerde groepen, en om het verankeren daarvan in beleid.

- **Zichtbaarheid en erkenning**

Geschiedenissen van gemarginaliseerde groepen worden zichtbaar gemaakt in onderwijs, cultuur, erfgoed en de openbare ruimte.

- **Gelijkwaardigheid als norm**

Gelijkwaardigheid is een uitgangspunt in alle gemeentelijke besluiten, aanbestedingen, subsidies en samenwerkingen.

Erkenning en dekolonisatie

Utrecht staat voor mensenrechten, van de maatschappij tot bevordering van de Afschaffing van Slavernij in Utrecht die een belangrijke rol speelde bij de afschaffing van de slavernij in de koloniën tot dat Utrecht de eerste mensenrechtengemeente van Nederland werd in 2012. Vanuit die geschiedenis kiezen we voor een stad die haar koloniale verleden onder ogen ziet, actief werkt aan herstel en ruimte maakt voor verhalen die te lang zijn genegeerd. Dekolonisatie is geen symbolisch gebaar, maar een blijvende opdracht om recht te doen aan iedereen die door dit verleden is geraakt.

Dekolonisatie van de openbare ruimte en erfgoed

De manier waarop geschiedenis zichtbaar is in de stad doet ertoe. Wie we herdenken, benoemen en verbeelden, zegt iets over wie wordt erkend en wie wordt genegeerd.

- **Dekolonisatie van de openbare ruimte**

Koloniale straatnamen worden vervangen door namen van vrijheidsstrijders uit landen die door kolonialisme zijn getroffen.

- **Investeren in representatief erfgoed**

Utrecht investeert in erfgoedprojecten die de geschiedenis en bijdragen van gemarginaliseerde groepen zichtbaar maken.

Kennis, educatie en structurele ondersteuning

Erkenning vraagt om kennis, educatie en blijvende middelen. Het gaat om structurele aandacht voor het koloniale en slavernijverleden en de doorwerking daarvan in het heden.

- **Structureel budget voor initiatieven over het koloniaal en slavernijverleden**

Het budget voor initiatieven rond het koloniaal en slavernijverleden blijft structureel beschikbaar.

- **Onderwijs over het slavernij- en koloniale verleden stimuleren**

Scholen worden gestimuleerd les te geven over slavernij, kolonialisme, racisme en diversiteit, inclusief vaak vergeten onderdelen zoals het slavernijverleden in de Oost en de geschiedenis van contractarbeiders.

- **Subsidies voor dekolonisatie van curriculum en erfgoedzorg**

Gemeentelijke subsidies voor cultuur en educatie gaan ook naar initiatieven die werken aan dekolonisatie van het curriculum en representatieve erfgoedzorg, bijvoorbeeld in samenwerking met lokale archieven en musea.

- **Keti Koti structureel ondersteunen**

Keti Koti wordt structureel ondersteund en verankerd in beleid.

- **Utrecht als mensenrechtenstad**

Utrecht trekt een duidelijke rode lijn bij grove mensenrechtenschendingen en boycot producten die tot stand zijn gekomen door schending van mensenrechten.

Democratie, zeggenschap en solidariteit

Democratie is meer dan eens in de vier jaar stemmen. Democratie betekent dat mensen daadwerkelijk invloed hebben op besluiten die hun leven raken en dat macht niet geconcentreerd blijft bij een kleine groep. Te veel Utrechters ervaren afstand tot de politiek en wantrouwen richting instituties. LINK kiest voor een stad waarin zeggenschap eerlijker wordt verdeeld, waarin protest en tegenspraak worden beschermd en waarin solidariteit niet stopt bij nationaliteit, verblijfsstatus of landsgrenzen.

Zeggenschap en participatie

Echte democratie vraagt om directe invloed van inwoners op beleid en middelen. Zeggenschap mag niet afhangen van tijd, geld, opleiding of bestuurlijke ervaring.

• Burgerberaden met echte invloed

We zetten burgerberaden in bij grote maatschappelijke vraagstukken; deze beraden zijn representatief, inclusief ingericht en krijgen aantoonbare invloed op besluitvorming, met concrete opvolging.

• Buurtbudgetten voor iedereen

Buurtbudgetten geven alle inwoners directe zeggenschap over investeringen in hun wijk, met actieve ondersteuning zodat ook mensen met minder tijd, geld of taalvaardigheid kunnen meedoen; budgetten zijn toegankelijk voor informele initiatieven en niet alleen voor bestaande organisaties.

• Directe democratie versterken

We versterken vormen van directe democratie, zoals bewonersvoorstellen en burgerinitiatieven, en verlagen drempels voor deelname; zeggenschap mag niet afhangen van juridische kennis of bestuurlijke ervaring.

• Betaalde participatie

Wanneer inwoners door de gemeente worden gevraagd om mee te denken of te adviseren, wordt deze inzet eerlijk vergoed; democratische deelname mag geen luxe zijn voor wie het zich kan veroorloven.

Democratische rechten, protest en controle

Democratie leeft van tegenspraak en transparantie. Bescherming van protest en democratische

controle op technologie zijn essentieel om machtsconcentratie te voorkomen.

• Ruimte voor protest en tegenspraak

We erkennen protest en maatschappelijk verzet als essentieel onderdeel van democratie en faciliteren ruimte voor activisme en kritische stemmen, ook wanneer deze confronterend zijn voor bestuur of meerderheid.

• Democratische controle op data en technologie

We waarborgen democratische controle over het gebruik van data, algoritmes en digitale systemen; inwoners hebben inzicht in welke gegevens worden gebruikt en met welk doel, en besluiten met grote gevolgen worden nooit uitsluitend door algoritmes genomen.

Solidariteit en mensenrechten

Solidariteit stopt niet bij grenzen of papieren.

Utrecht kiest voor bescherming van mensenrechten, lokaal en internationaal.

• Internationale solidariteit en mensenrechten

Utrecht neemt als mensenrechtenstad en Shelter City actief stelling tegen grove mensenrechtenschendingen; de stad spreekt zich expliciet uit tegen onder andere de genocide in Gaza en het geweld in Soedan en gebruikt haar stem richting rijksoverheid en internationale netwerken om te pleiten voor bescherming van burgers en naleving van het internationaal recht.

• Solidariteit zonder verblijfsvoorwaarden

Solidariteit stopt niet bij nationaliteit of verblijfsstatus; we kiezen voor menswaardigheid en bescherming van iedereen die hier leeft, ongeacht papieren.

Bestuur

Hoe de gemeente is ingericht, wie er meebeslist en welke regels worden gehanteerd, bepaalt wie toegang heeft tot macht, middelen en bescherming. Te vaak werkt bestuur onbedoeld in het voordeel van mensen die de weg al kennen, en sluit het anderen uit door bureaucratie, drempels en informele normen.

LINK kiest voor een bestuur dat actief bijdraagt aan gelijkwaardigheid. Dat betekent een overheid die macht eerlijker verdeelt, representatief is voor de stad en verantwoordelijkheid neemt voor de gevolgen van beleid. Niet alleen door goede bedoelingen, maar door concrete keuzes in organisatie, uitvoering en besluitvorming. Wat we eisen van de stad, eisen we ook van onszelf als gemeente. Een gelijkwaardige stad vraagt om een gemeente die vertrouwen geeft in plaats van wantrouwen organiseert, die samenwerkt met bewoners in plaats van over hen beslist, en die publieke middelen inzet voor publieke doelen. LINK ziet bestuur niet als techniek, maar als politiek instrument om ongelijkheid te doorbreken en solidariteit vorm te geven.

Representatie en machtsverdeling

Een gelijkwaardig bestuur vraagt om representatie op alle niveaus en om het actief corrigeren van scheve machtsverhoudingen binnen de organisatie.

- **De gemeente stelt een quorum in van ten minste 41% mensen met een multiculturele achtergrond**

Dit quorum groeit mee met toekomstige ontwikkelingen en geldt ook voor hogere managementlagen, met veel meer diversiteit dan nu qua opleidingsachtergrond, culturele achtergrond en mensen met een beperking.

- **Het bestuur en de gemeentelijke organisatie zijn een afspiegeling van de samenleving**

In alle lagen van de organisatie wordt rekening gehouden met diversiteit in de meest brede vorm en wordt hiervoor een quorum gehanteerd.

Gelijkwaardige participatie en arbeid

Meebeslissen en meedenken mag geen luxe zijn. Gelijkwaardigheid vraagt om eerlijke voorwaarden voor deelname en inzet.

- **Organisaties uit de stad die door de gemeente worden gevraagd om te adviseren, worden betaald**

Dit vereffent de tijdsinzet voor mensen met een laag inkomen en laat gelijkwaardigheid zien tussen gesprekspartners.

- **Eerlijke mbo-stages worden actief gestimuleerd**

De gemeente stimuleert ketenpartners actief om meer eerlijk betaalde mbo-stages aan te bieden.

Toegankelijkheid en verantwoordelijk besturen

Bestuur moet begrijpelijk, toegankelijk en toekomstgericht zijn, met oog voor publieke taken en komende generaties.

- **Het aanvragen van meerjarige subsidies wordt eenvoudiger voor kleine, lokale organisaties**

De gemeente vermindert bureaucratie en schaft uitgebreide meerjarige spreadsheets af.

- **Een generatietoets wordt ingevoerd**

Het effect van beleid op toekomstige generaties wordt inzichtelijk gemaakt en meegewogen in besluitvorming.

Publieke middelen en transparantie

Publieke middelen zijn bedoeld voor publieke doelen. Transparantie en democratische controle zijn randvoorwaarden voor vertrouwen.

- **Quasi-inbesteden wordt het uitgangspunt bij aanbestedingen voor publieke taken**

Dit geldt met name bij het gunnen van opdrachten in zorg en onderwijs.

- **Bestuur is transparant en controleerbaar**

Besluitvorming is open, begrijpelijk en toetsbaar, informatie wordt actief gedeeld en inwoners worden vroegtijdig betrokken zodat besluiten niet achter gesloten deuren worden genomen.

Leve de republiek

LINK is principieel anti-monarchistisch en spreekt zich uit voor een democratische republiek. Hoewel de staatsvorm landelijk wordt bepaald, kiest LINK er lokaal voor om publieke instituties te laten staan voor gelijkwaardigheid, democratische vertegenwoordiging en volkssoevereiniteit, niet voor erfelijke macht.

- **Het portret van het koningshuis verdwijnt uit het Utrechtse stadhuis**

Het stadhuis is van en voor alle Utrechters en moet een politiek-neutrale plek zijn die geen symbool is van erfelijke macht.

- **Artikel 1 van de Grondwet krijgt een vaste, zichtbare plek in de raadszaal**

De gemeenteraad hoort expliciet uit te dragen dat gelijkheid, non-discriminatie en gelijke bescherming voor iedereen het fundament vormen van lokaal bestuur.

Digitale onafhankelijkheid en toegankelijkheid

Technologie mag nooit de baas worden over de stad. Digitalisering moet ónze vrijheid vergroten, niet uit handen geven aan Big Tech of ondoorzichtige systemen. We kiezen voor een digitale toekomst waarin inwoners zeggenschap hebben, data van ons allemaal blijven en publieke diensten niet worden overgeleverd aan commerciële belangen. Utrecht wordt een stad die haar digitale soevereiniteit terugpakt.

Digitale rechtvaardigheid en publieke controle

Digitale systemen bepalen in toenemende mate wie toegang heeft tot rechten en voorzieningen. Daarom kiest LINK voor technologie die in dienst staat van mensen en democratisch wordt aangestuurd.

- **Digitale systemen zijn niet neutraal**

Ze bepalen wie toegang heeft tot rechten en voorzieningen en versterken te vaak bestaande ongelijkheid; publieke digitale infrastructuur moet toegankelijk, controleerbaar en democratisch gestuurd zijn en besluiten met grote gevolgen moeten altijd inzichtelijk, uitlegbaar en toetsbaar zijn.

- **Stop de afhankelijkheid van Big Tech**

Utrecht stopt met het inkopen van Amerikaanse tech-diensten en stelt bij ICT-aanbestedingen harde eisen aan privacy, open source, open standaarden, duurzaamheid, beveiliging, toegankelijkheid en kwaliteit.

- **Samenwerken met andere gemeenten aan strenge normen**

Utrecht ontwikkelt samen met andere gemeenten strenge normen voor gemeentelijke technologie en handhaaft die ook, met open standaarden, open source en het doorbreken van leveranciers-lock-ins als harde voorwaarden.

- **Data blijft in Europa**

Alle gemeentelijke data wordt binnen de EU opgeslagen op servers van Europese bedrijven, zodat ze onder sterke privacyregels vallen.

- **Gelijke regels voor alle partijen**

Wat de gemeente van zichzelf eist, eist zij ook van elke partner, leverancier en organisatie die met gemeentelijke data werkt.

- **Geen gezichtsherkenning in onze straten**

Gezichtsherkenning in de publieke ruimte wordt principieel afgewezen; massasurveillance hoort niet thuis in een open samenleving.

- **Steun voor coöperatieve platforms**

Utrecht kiest de kant van platforms die van en voor gebruikers zijn en steunt coöperatieve en niet-commerciële alternatieven als tegenmacht tegen grote platformbedrijven.

- **Data van de stad hoort bij de stad**

Data die bedrijven of organisaties in Utrecht verzamelen wordt via contracten, vergunningen en subsidies geanonimiseerd als open data gepubliceerd.

Toegankelijke en inclusieve digitale dienstverlening

Digitalisering mag niemand uitsluiten. Daarom blijven fysieke alternatieven bestaan en worden digitale diensten zo ontworpen dat iedereen mee kan doen.

- **Alles wat digitaal toegankelijk is moet dat ook 'live' zijn**

Alles wat digitaal wordt aangeboden is ook beschikbaar via een loket of op papier en digitale communicatie is toegankelijk voor slechtzienden en slechthorenden, met communicatie op F3/B1-niveau.

- **Zicht op digibeten**

Utrecht brengt in kaart hoeveel mensen niet digitaal mee kunnen komen en biedt alternatieven.

- **Toegankelijke digitale service**

Elke app heeft ook een webversie die via laptop of computer bereikbaar is, diensten zijn beschikbaar in meerdere talen en er wordt ingezet op het meekrijgen van ouderen in het gebruik van digitale diensten.

- **De één-loket-gedachte**

Inwoners hoeven zo min mogelijk opnieuw hun gegevens aan te leveren en aparte aanvragen te doen; voorzieningen zoals de U-pas worden automatisch verstrekt waar mogelijk.

Privacy, dataminimalisatie en controle voor inwoners

Inwoners houden zelf de regie over hun gegevens. Transparantie en dataminimalisatie zijn uitgangspunt.

- **Inwoners bepalen zelf wat ze delen**

De gemeente faciliteert privacy-vriendelijke tools zoals Yivi en hanteert dataminimalisatie, waarbij alleen data wordt gebruikt die strikt noodzakelijk is.

- **Volledig inzicht in wat de gemeente van je weet**

Utrechters krijgen via een duidelijk digitaal portaal inzicht in welke gegevens de gemeente van hen bezit en de gemeente communiceert actief en transparant over alle vormen van gegevensverwerking.

- **Een meldpunt ketenfouten**

Er komt een gemeentelijk meldpunt waar inwoners direct kunnen melden wanneer fouten in één systeem doorwerken in andere systemen, waarna Utrecht fouten snel, zorgvuldig en met de inwoner centraal herstelt.

Mobiliteit en infrastructuur

Een rechtvaardige stad beweegt op het tempo van haar mensen, niet op dat van de auto-industrie. Mobiliteit is geen luxe, maar een voorwaarde om volwaardig mee te kunnen doen aan de stad. LINK kiest daarom voor een Utrecht waar duurzame vervoermiddelen voorrang krijgen, waar de openbare ruimte veilig en gezond is en waar mensen met een beperking niet worden weggedacht maar centraal staan.

De openbare ruimte is van ons allemaal. Straten, pleinen en wijken zijn er om te lopen, te fietsen, te spelen, te verblijven en elkaar te ontmoeten. Tegelijk staat die ruimte onder druk door de groei van de stad, door claims van verkeer en door een tekort aan plekken voor verblijf, ontmoeting en spel. Hoe we mobiliteit organiseren, bepaalt wie ruimte krijgt en wie wordt verdrongen.

LINK kiest voor een stad waarin mobiliteit bijdraagt aan gezondheid, klimaat en gelijkwaardigheid. Dat betekent veilige straten waar kinderen kunnen spelen, waar lopen en fietsen vanzelfsprekend zijn en waar iedereen zich vrij en veilig kan verplaatsen. Auto's zijn te gast in de stad, niet leidend. Mobiliteitsbeleid staat in dienst van leefbaarheid, schone lucht en sociale rechtvaardigheid.

Voetganger en fietser

Lopen en fietsen moeten vanzelfsprekend, veilig en prettig zijn voor iedereen, ongeacht leeftijd of beperking.

De voetganger en fietser staan altijd voorop.

Bij de inrichting van de stad krijgen voetgangers en fietsers prioriteit boven de auto. Dat is de basis voor veilige straten, gezonde lucht en een leefbare stad.

- **Slimme verkeerslichten voor voetgangers en fietsers**

Verkeerslichten schakelen bij nat, slecht of extreem weer sneller op groen voor voetgangers en fietsers.

- **Meer ruimte voor lopen, spelen en verblijven**

Stoepen worden breder, overzichtelijker en toegankelijker voor iedereen; in woonstraten komt meer ruimte voor spelende kinderen, ontmoeting en groen.

- **Het fietspad is geen verzamelplaats voor alles wat niet een auto is**

Nieuwe vervoersvormen worden niet automatisch toegestaan op het fietspad, maar getoetst aan wat veilig is voor fietsers.

Doorstroming en verkeersveiligheid

Drukke fietsstromen vragen om een inrichting die veiligheid en overzicht waarborgt, zonder voetgangers in de verdrinking te brengen.

- **Veilige doorstroming tijdens de spits**

We zorgen dat grote aantallen fietsers veilig en gespreid door de stad bewegen, met veilige oversteekplaatsen voor voetgangers en goed afgestelde verkeerslichten om gevaarlijke situaties te voorkomen.

Veilige schoolroutes

Kinderen moeten zich zelfstandig en veilig door de stad kunnen bewegen, van en naar school en in hun buurt.

- **Elke school veilig bereikbaar**

Rondom alle middelbare scholen wordt een fietsveiligheidsonderzoek uitgevoerd, inclusief routes naar huis en risicovolle kruisingen; bij onveiligheid worden aanpassingen gedaan en waar nodig wordt gekeken naar veilige autolussen voor het brengen van jonge kinderen.

Fietsstraten en fietsparkeren

De fiets krijgt niet alleen prioriteit in beleid, maar ook zichtbaar en voelbaar in de straat.

- **Fietsstraten als uitgangspunt in woon- en verbindingstraten**

Utrecht breidt het netwerk van fietsstraten uit, waarbij de fiets leidend is en gemotoriseerd verkeer te gast, om veiligheid, leefbaarheid en doorstroming te verbeteren.

- **Voldoende bewaakte fietsenstallingen**

We zorgen voor voldoende bewaakte fietsenstallingen in en rondom het centrum.

Fiets en duurzame mobiliteit

Stap voor stap werken we toe naar een stad waarin de auto vooral wordt gebruikt waar deze sterk in is: van de rand naar de regio en andere steden. Zo wint Utrecht aan leefbaarheid, gezondheid en gelijkwaardigheid.

Duurzame mobiliteit betekent dat we autogebruik verminderen, schone alternatieven versterken en mobiliteit organiseren in het belang van mens en klimaat.

- **Investeren in de fiets als ruggengraat van de stad**

Utrecht blijft fors investeren in veilige, comfortabele fietsroutes, goede stallingen en doorfietsroutes, ook in werkgebieden zoals Lage Weide.

Minder auto, meer ruimte

Minder ruimte voor auto's betekent meer ruimte voor gezondheid, veiligheid en verblijf, zonder mensen uit te sluiten die afhankelijk zijn van de auto.

- **In Utrecht brengen we de maximale snelheid overal terug naar 30 km per uur**

Dit vermindert de fijnstofuitstoot, verbetert de luchtkwaliteit en zorgt voor een veiligere stad.

- **Geen uitbreiding van asfalt**

Utrecht investeert in duurzame mobiliteit in plaats van nieuwe wegen en blijft zich verzetten tegen de verbreding van de A27.

- **De auto blijft beschikbaar voor wie daarop is aangewezen**

Voor mensen die door een beperking, gezondheid, werk of zorgtaken afhankelijk zijn van de auto, blijft autogebruik mogelijk en toegankelijk; mobiliteitsbeleid sluit niemand uit.

Gezondheid, klimaat en schone lucht

Mobiliteitsbeleid moet bijdragen aan een gezonde leefomgeving voor iedereen.

- **Schone lucht als uitgangspunt**

Mobiliteitsbeleid draagt bij aan het verbeteren van de luchtkwaliteit en het verminderen van geluidsoverlast.

- **Duurzaam vervoer als norm**

Veilige fietsroutes, goed openbaar vervoer en waar nodig minder ruimte voor auto's; we zorgen voor veilige fietsroutes op afstand van uitlaatgassen en investeren daarnaast in beter OV en toegankelijke wegen en parkeerplekken voor wie dat nodig heeft.

- **Deelmobiliteit als alternatief voor autobezit**

Utrecht stimuleert deelauto's, deelbakfietsen en andere vormen van gedeelde mobiliteit, met sociale tarieven en koppeling aan de U-pas, zodat ook mensen met een laag inkomen toegang hebben tot betaalbare mobiliteit.

Openbaar vervoer en bereikbaarheid

We investeren in betrouwbaar, betaalbaar en toegankelijk openbaar vervoer. Openbaar vervoer wordt beter bereikbaar voor mensen met een beperking en bushaltes en tramstations zijn volledig toegankelijk. Voor mensen met een laag inkomen maken we openbaar vervoer gratis.

- **Het openbaar vervoer wordt gratis, toegankelijk en van hoge kwaliteit**

Met betere busroutes, P+R-verbindingen en volledig toegankelijke haltes en stations wordt OV een volwaardig alternatief voor de auto, gratis voor mensen met een laag inkomen.

- **Investeren in hoogwaardig OV**

Utrecht blijft investeren in de uitbreiding en verbetering van het tramnetwerk, waaronder de

Merwedelijn, als snelle en duurzame verbinding tussen wijken en werklocaties.

- **Het station is altijd toegankelijk**

We zorgen dat roltrappen en liften altijd werken en maken afspraken met ProRail over directe alternatieven bij storingen.

- **Oplossingen voor nood- en hulpdiensten**

We zorgen ervoor dat nood- en hulpdiensten ook bij stadsboulevards overal veilig en snel kunnen komen.

Toegankelijkheid en inclusieve openbare ruimte

Utrecht moet een stad zijn waar iedereen zelfstandig en volwaardig kan meedoen. Daarom zetten we in op een écht toegankelijke openbare ruimte, waarin mensen met een beperking zich net zo vrij kunnen bewegen als ieder ander, en wordt toegankelijkheid structureel getoetst bij zowel nieuwbouw als het bestaande straatbeeld.

- **Toegankelijkheid bij verbouwingen voorop**

Bij verbouwingen in de stad wordt direct rekening gehouden met mensen met een beperking; straten worden niet aangepast zonder toegankelijkheid op orde te brengen.

- **Toegankelijke stoepen voor iedereen**

Obstakels op voetpaden worden aangepakt zodat stoepen veilig zijn voor mensen met een rolstoel, rollator of kinderwagen.

Ruimtegebruik, leefstraten en logistiek

In een groeiende stad vraagt de beschikbare ruimte om zorgvuldige keuzes die het dagelijks leven van bewoners verbeteren. We zetten in op buurten waar mensen zich vrij kunnen bewegen, elkaar kunnen ontmoeten en waar logistiek slim is georganiseerd. Zo ontstaat een stedelijke omgeving die zowel leefbaar als toekomstbestendig is.

- **Leefstraten mogelijk maken**

Bewoners krijgen ruimte en ondersteuning om hun straat om te vormen tot leefstraat met meer groen, spelen en verblijf.

- **Autoluwe wijken als uitgangspunt**

Nieuwe en bestaande wijken worden ingericht met zo min mogelijk autoverkeer en meer ruimte voor groen en ontmoeting.

- **Eerlijke verdeling van de openbare ruimte**

De schaarse ruimte in de stad wordt eerlijk verdeeld, met prioriteit voor groen, verblijf, fiets en voetganger.

- **Buurtpakketpunten en duurzame logistiek**

In elke buurt komt een pakketafhaalpunt op loopafstand, met bezorging per bakfiets en ondersteuning voor mensen die slecht ter been zijn.

Vervoersongelijkheid

Vervoer bepaalt of je mee kunt doen. In Utrecht hangt bereikbaarheid te vaak af van inkomen, gezondheid, leeftijd of postcode.

Wie het OV niet kan betalen, afhankelijk is van aanpaste mobiliteit of woont in een wijk met minder verbindingen, raakt sneller geïsoleerd en mist kansen op werk, onderwijs, zorg, cultuur en ontmoeting. LINK verkleint vervoersongelijkheid: mobiliteit is een voorwaarde voor gelijkwaardig meedoen.

- **Fietsdeal en fietsondersteuning uitbreiden**

We breiden de Fietsdeal uit zodat kinderen, jongeren en mensen met een kleine beurs toegang hebben tot een goede fiets en betaalbare reparatie.

- **Toegankelijke en betaalbare mobiliteit**

Mobiliteit voor mensen met een beperking of chronische ziekte wordt toegankelijk en betaalbaar ingericht, zonder extra drempels of kosten.

Betaald parkeren en rechtvaardigheid

Betaald parkeren helpt om de stad leefbaar te houden en de openbare ruimte eerlijk te verdelen.

LINK staat achter betaald parkeren, maar is tegen parkeerarmoede en vindt het onrechtvaardig dat mensen met een laag inkomen hetzelfde betalen als mensen met een hoog inkomen. Parkeren moet geen luxe worden voor wie weinig te besteden heeft. Inkomensafhankelijk parkeren mag lokaal niet worden ingevoerd. Daarom zet LINK in op maximale compensatie via de U-pas en koppelen we parkeerbeleid altijd aan betaalbare alternatieven, zodat iedereen kan blijven meedoen.

- **Betaald parkeren voor leefbaarheid en ruimte**

Parkeerbeleid maakt ruimte voor wonen, groen en ontmoeting.

- **Maximale compensatie via de U-pas**

Mensen met een laag inkomen worden gericht ondersteund.

- **Bescherming tegen vervoersarmoede**

Parkeerbeleid mag geen drempel vormen voor werk, zorg of mantelzorg.

- **Betaalbare alternatieven voor de auto**

We investeren in toegankelijk OV, deelmobiliteit en veilige fietsroutes.

Toegankelijkheid en neurodivergentie

Een stad is pas gelijkwaardig als iedereen zich zelfstandig en vrij kan bewegen. Toch lopen veel Utrechters dagelijks tegen drempels aan die er niet hoeven te zijn: ontoegankelijke stoepen en gebouwen, openbaar vervoer dat niet betrouwbaar toegankelijk is, digitale systemen die mensen

buitensluiten en een openbare ruimte die overprikkelt. Dit is geen toeval, maar het gevolg van ontwerp en beleid dat te vaak uitgaat van een zogenaamd 'gemiddeld' lichaam en brein. Dat is een vorm van validisme: het structureel achterstellen van mensen met een beperking doordat de stad niet op hen is ingericht. LINK ziet toegankelijkheid en neurodivergentie daarom niet als randvoorwaarde, maar als uitgangspunt voor stedelijk beleid.

- **Utrecht krijgt een écht toegankelijke openbare ruimte waarin iedereen zelfstandig kan meedoen**

Stoepen, pleinen, haltes, routes en openbare gebouwen worden zo ingericht dat mensen met een beperking zich net zo vrij kunnen bewegen als ieder ander.

- **Toegankelijkheid is een basisvoorwaarde bij ontwerp, beheer en onderhoud**

Rolstoeltoegankelijkheid voor stoepen, gebouwen en openbare voorzieningen is het uitgangspunt bij alle ruimtelijke keuzes.

- **Bij verbouwingen en herinrichtingen wordt toegankelijkheid vooraf geborgd**

De gemeente voorkomt dat straten, pleinen of gebouwen worden aangepakt zonder dat toegankelijkheid voor mensen met een beperking direct goed geregeld is.

- **Obstakels op voetpaden worden structureel aangepakt**

Stoepen worden vrijgemaakt van blokkades zodat mensen met een rolstoel, rollator of kinderwagen zich veilig kunnen verplaatsen.

- **Toegankelijkheid wordt getoetst samen met ervaringsdeskundigen**

Utrecht voert een vaste toegankelijkheidstoets in voor beleid, (nieuwbouw)projecten en de openbare ruimte, en betreft mensen met een beperking en neurodivergente Utrechters van ontwerp tot uitvoering.

- **Stedelijke ontwikkeling houdt actief rekening met neurodivergentie**

Bij inrichting en beleid wordt gelet op prikkels, geluid, drukte en mentale kwetsbaarheid, en worden overprikkkelende reclame en chaotische inrichting beperkt.

- **Openbaar vervoer en mobiliteit zijn toegankelijk voor mensen met een beperking en chronische ziekte**

Haltes, voertuigen en parkeerplekken worden zo ingericht dat zelfstandig reizen voor iedereen mogelijk is.

- **Het station is altijd volledig toegankelijk voor mensen met een beperking**

De gemeente maakt bindende afspraken met vervoerders zodat liften en roltrappen functioneren en bij uitval direct een gelijkwaardig alternatief beschikbaar is.

- **Digitale en bureaucratische systemen zijn toegankelijk, begrijpelijk en menselijk ingericht**

Formulieren, aanvragen en gemeentelijke communicatie zijn in duidelijke taal, met alternatieven voor digitale routes en altijd de mogelijkheid tot persoonlijk contact zonder straf of wantrouwen.

MANIFEST CULTUUR EN TEGENCULTUUR

Cultuur brengt mensen samen. Bij een punkconcert, een koorrepetitie, een leesclub, een buurtfestival of een illegale rave. Cultuur is de plek waar mensen elkaar ontmoeten buiten werk, markt en beleid. Waar je iets deelt en onderdeel wordt van een gemeenschap.

Utrecht kent een rijke en diverse cultuur: van grote instellingen en festivals tot kleine podia, broedplaatsen en zelforganisaties. Van klassieke muziek tot experimentele kunst, van film en theater tot nachtcultuur en straatkunst. Al deze vormen dragen bij aan een stad waar mensen zich thuis voelen, zich kunnen ontwikkelen en elkaar ontmoeten. Tegencultuur is daar onlosmakelijk mee verbonden. Niet alles hoeft netjes, rendabel of voorspelbaar te zijn om waardevol te zijn. Juist experiment, afwijking en zelforganisatie zorgen voor vernieuwing en houden cultuur open. Tegencultuur biedt ruimte aan makers en gemeenschappen die niet vanzelfsprekend een podium krijgen en voorkomt dat cultuur verschaamt tot wat het makkelijkst verkoopt.

Muzikale broedplaats dB's

Als dB's niet zou bestaan, zou het uitgevonden moeten worden. Daarom is het onmisbaar in het culturele leven van Utrecht. Al decennialang is dB's een plek waar muzikanten, makers en publiek samenkomen, experimenteren en elkaar vinden, buiten de commerciële mainstream.

LINK strijdt voor het behoud, de versterking en de uitbreiding van het aantal broedplaatsen in de stad. Toen duidelijk werd dat dB's moest verhuizen, zette LINK zich in voor een volwaardige vervangende locatie en daarna voor een goede en duurzame verbouwing, zodat deze muzikale broedplaats kon blijven bestaan.

Hoewel dB's inmiddels weer op volle toeren draait met een uitgebreid en goed bezocht programma, stakte de afronding van de verbouwing door een gebrek aan financiën. Daarom diende LINK in 2025 een motie in waarin de gemeente werd opgeroepen om met dB's in gesprek te gaan welke financiële middelen nodig zijn om de verbouwing af te ronden. Deze motie werd aangenomen.

Vandaag is dB's een levendige en zelfstandige broedplaats, met goed bezette oefenstudio's en een divers programma van meer dan 150 concerten, evenementen en clubavonden, variërend van garage, punk en metal tot hiphop, reggae, country en queer avonden. Broedplaatsen in het algemeen en dB's in het bijzonder laten zien dat zij onmisbaar zijn in een vrije, eigenzinnige en diverse stad.

Foto: Mirel Masic

Het culturele leven in Utrecht wordt gevormd door die diversiteit: door grote spelers én vrijplaatsen, door internationale festivals én lokale initiatieven. Festivals als Le Guess Who? laten zien hoe Utrecht ruimte kan bieden aan vernieuwende, internationale en niet-westerse culturele stemmen, en hoe cultuur kan bijdragen aan gelijkwaardigheid, nieuwsgierigheid en verbinding. LINK kiest ervoor die diversiteit niet tegenover elkaar te zetten, maar samen te beschermen.

Broedplaatsen en maakplekken spelen daarin een sleutelrol. Het zijn plekken waar cultuur ontstaat, waar wordt geëxperimenteerd en waar nieuwe gemeenschappen groeien. LINK kiest niet alleen voor het beschermen van bestaande broedplaatsen, maar ook voor het actief toevoegen van nieuwe, betaalbare plekken voor makers en collectieven in de hele stad. Broedplaatsen zijn geen tijdelijk restgebruik, maar een structureel onderdeel van een gelijkwaardige stad.

Cultuur is een wezenlijk onderdeel van een leefbare stad en mag niet afhankelijk zijn van restbudgetten, tijdelijke prioriteiten of marktwerking. LINK wil dat culturele plekken niet langer afhankelijk zijn van tijdelijke gedoogconstructies of goodwill. Bescherming vraagt om duidelijke keuzes in beleid, ruimtelijke ordening en financiering, zodat cultuur niet telkens hoeft te wijken voor kortetermijnbelangen.

LINK kiest voor een cultureel aanbod dat een afspiegeling is van de stad. Dat betekent aandacht voor diversiteit in makers, publiek, verhalen en organisatie. Cultuurbeleid moet ruimte bieden aan mensen en gemeenschappen die historisch ondervertegenwoordigd zijn en voorkomen dat alleen gevestigde netwerken en smaken worden bediend. LINK kiest daarom voor een Utrecht waarin cultuur in de volle breedte wordt gewaardeerd. Waar ruimte is voor grote instellingen én voor kleine initiatieven. Waar jongeren- en nachtcultuur serieus worden genomen. En waar rafelranden niet worden gezien als probleem, maar als onderdeel van een gezonde culturele infrastructuur.

Actiepunten

• **Bescherming van culturele vrijplaatsen en broedplaatsen**

We borgen culturele plekken via langjarige betaalbare huurcontracten, bestemmingsplannen, erfpachtvoorwaarden en actieve inzet van gemeentelijk vastgoed, zodat zij niet worden weggedrukt door nieuwe vastgoedontwikkelingen of marktbelangen.

• **Meer betaalbare broedplaatsen en maakplekken**

We realiseren in de hele stad nieuwe broedplaatsen en maakplekken met langdurige zekerheid en huren die passen bij culturele en sociale functies, niet bij marktprijzen.

• **Structurele zekerheid voor cultuur**

We bieden meerjarige subsidie- en huisvestingszekerheid, afgestemd op de functie en schaal van culturele initiatieven, zodat continuïteit en ontwikkeling mogelijk zijn.

• **Ruimte voor nacht- en jongerencultuur**

Nachtcultuur en jongerencultuur worden erkend als volwaardig onderdeel van het culturele ecosysteem. Beleid en handhaving zijn gericht op mogelijk maken, niet ontmoedigen.

• **Ruimte voor experiment**

We faciliteren experimentele en vernieuwende cultuur, ook wanneer deze niet past binnen bestaande formats of genres.

• **Cultuur in de hele stad**

De gemeente investeert in buurtcultuurhuizen, jongerencultuurhuizen en wijkgerichte culturele voorzieningen, zodat cultuur niet geconcentreerd blijft in het centrum maar toegankelijk is in alle wijken.

• **Diversiteit en inclusie in cultuurbeleid**

We stellen duidelijke en toetsbare doelen voor diversiteit en inclusie bij culturele subsidies, programmering en ondersteuning, met aandacht voor representatie, eerlijke toegang en doorstroming.

• **Minder bureaucratie, meer vertrouwen**

We richten subsidie-, vergunning- en verantwoordingsprocedures proportioneel in voor kleine en zelfgeorganiseerde culturele initiatieven. Dat betekent eenvoudige aanvragen, passende verantwoording, één aanspreekpunt bij de gemeente en ruimte voor tijdelijk en experimenteel gebruik.

• **Cultuur meenemen in stedelijke ontwikkeling**

Bij gebiedsontwikkelingen wordt cultuur vanaf het begin meegenomen, zodat ruimte voor makers en publiek structureel wordt vastgelegd.

Cultuur, erfgoed en publieke ruimte

Cultuur, erfgoed en publieke ruimte bepalen samen hoe een stad wordt beleefd en door wie. Ze laten zien wie zich welkom voelt, welke verhalen zichtbaar zijn en waar ruimte is voor ontmoeting, expressie en verschil. LINK kiest voor een stad waarin cultuur toegankelijk is, publieke ruimte uitnodigt tot verblijf en ontmoeting en geschiedenis niet wordt weggepoetst maar begrijpelijk en bespreekbaar wordt gemaakt.

Publieke ruimte is meer dan infrastructuur. Straten, pleinen, parken en gebouwen zijn plekken waar mensen elkaar tegenkomen, waar cultuur kan plaatsvinden en waar de stad zichzelf laat zien. Kunst en cultuur in de openbare ruimte dragen bij aan herkenning, veiligheid, verbondenheid en zeggenschap.

Erfgoed maakt daar onlosmakelijk deel van uit. Erfgoed gaat niet over mooi of lelijk, maar over wat uniek, betekenisvol en specifiek is voor Utrecht. Het omvat niet alleen monumenten en iconische gebouwen, maar ook industriële complexen, naoorlogse architectuur, plekken van arbeid, verzet, uitsluiting en verandering. Wat we bewaren en zichtbaar maken is een keuze. LINK kiest voor een breed en kritisch erfgoedbeleid dat ruimte biedt aan meerdere perspectieven en ook verzwegen of ongemakkelijke geschiedenissen zichtbaar maakt.

Utrecht erkent dat erfgoed ook gaat over koloniale geschiedenis en de doorwerking daarvan in het heden. Ketikoti is daarbij een essentieel moment van herdenking en viering van de afschaffing van de slavernij. Het draagt bij aan bewustwording, erkenning en dialoog in de stad en is onlosmakelijk verbonden met gelijkwaardigheid en rechtvaardigheid.

LINK kiest bovendien voor cultuurbeleid dat actief bijdraagt aan diversiteit, representatie en gelijkwaardige toegang. Cultuur in Utrecht mag niet worden bepaald door een kleine, bevoorrechte groep, maar moet de stad in al haar veelvormigheid weerspiegelen.

Actiepunten

• Cultuurbudget laten meegroeien met de stad

Utrecht groeit en het cultuurbudget groeit structureel mee met het aantal inwoners en de culturele behoefte.

• Cultuur als vast onderdeel van stedelijke ontwikkeling

Bij gebiedsontwikkeling wordt cultuur vanaf de start meegenomen en structureel vastgelegd.

• Meer betaalbare broedplaatsen

We voegen actief nieuwe broedplaatsen en maakplekken toe in de hele stad met langdurige zekerheid en betaalbare huren.

• Diversiteit en representatie als uitgangspunt van cultuurbeleid

We zorgen dat cultuurbeleid, subsidies en opdrachten actief bijdragen aan diversiteit en representatie.

• Ruimte voor amateurkunst

Amateurkunst, verenigingen en buurtinitiatieven krijgen structurele ondersteuning en ruimte.

• Erfgoed als betekenis, niet als esthetiek

Erfgoedbeleid is gebaseerd op historische en sociale betekenis, niet op smaak.

• Post-'65 en industrieel erfgoed beschermen

We beschermen en herwaarderen post-'65 en industrieel erfgoed.

• Rafelranden, vrijplaatsen en werkende stad beschermen

We beschermen plekken van arbeid, maakcultuur en tegencultuur tegen verdringing.

• Verzwegen en onderdrukte geschiedenis zichtbaar maken

We maken actief ruimte voor verhalen over slavernij, kolonialisme, oorlog, collaboratie, vervolging en verzet.

• Ketikoti structureel ondersteunen

Ketikoti wordt structureel ondersteund en verankerd in beleid.

• Kunst in de openbare ruimte in alle wijken

We stimuleren kunst in de openbare ruimte in alle wijken.

• Utrechtse makers centraal

We geven Utrechtse makers structureel ruimte en opdrachten.

• Gevelkunst en tijdelijke kunstprojecten stimuleren

We ondersteunen gevelkunst en tijdelijke projecten met eenvoudige procedures.

• Samen werken aan cultuur en erfgoed

We ontwikkelen cultuur- en erfgoedprojecten samen met bewoners en makers.

Solidariteit zonder voorwaarden

Menswaardigheid is niet onderhandelbaar. In Utrecht is iedereen gelijkwaardig, ongeacht nationaliteit, verblijfsstatus of papieren. Solidariteit stopt niet bij grenzen en wordt niet afhankelijk gemaakt van uitsluitende regels. LINK kiest voor een stad die beschermt in plaats van straft.

Uitsluiting, criminalisering en ontmenselijking ondermijnen vrijheid en veiligheid in de stad. Racisme, fascisme en haat hebben geen plek in Utrecht. Als mensenrechtenstad kijkt Utrecht niet weg wanneer landelijke wetgeving mensen schaadt. Solidariteit betekent dat de gemeente pal staat voor menselijke waardigheid in beleid, handhaving en de openbare ruimte. Niemand wordt gereduceerd tot dossier, status of probleem.

Geen mens is illegaal. Niemand is overbodig. In Utrecht laten we niemand vallen.

Actiepunten

- **Solidariteit zonder voorwaarden als uitgangspunt in gemeentelijk beleid**

De gemeente hanteert menselijke waardigheid als leidend principe in dienstverlening, handhaving en besluitvorming.

- **Geen criminalisering van bestaan**

Utrecht werkt niet mee aan beleid of praktijken die mensen strafbaar maken vanwege hun verblijfsstatus of achtergrond.

- **Actieve bescherming tegen racisme, fascisme en ontmenselijking**

De gemeente treedt op tegen haat, uitsluiting en intimidatie in de openbare ruimte en binnen gemeentelijke organisaties.

- **Een openbare ruimte die veilig is voor iedereen**

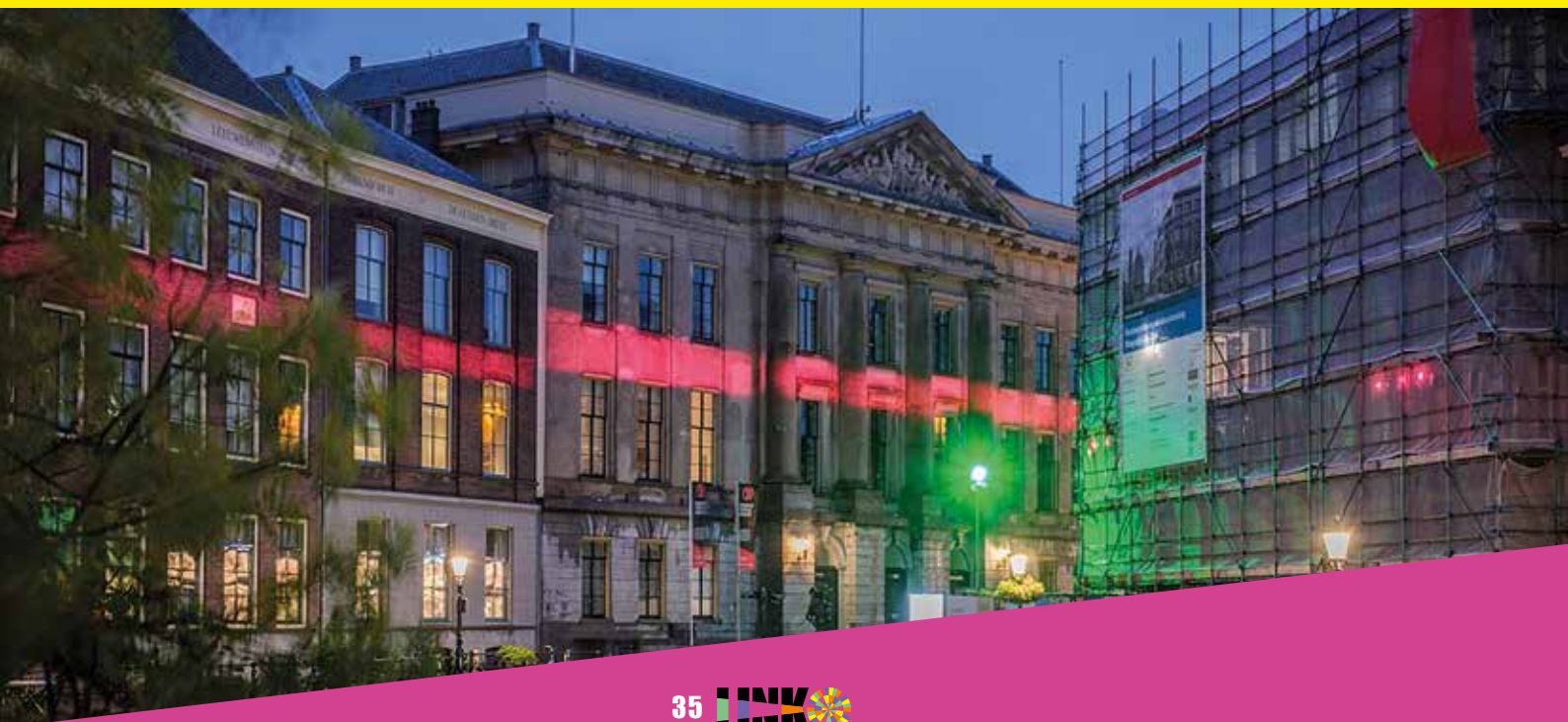
Iedereen moet zich vrij en veilig kunnen bewegen in Utrecht, ongeacht afkomst, status, genderidentiteit of geloof.

- **Utrecht als actieve mensenrechtenstad**

De gemeente gebruikt haar positie om solidariteit uit te dragen en mensenrechten te verdedigen, lokaal, nationaal en internationaal.

De Rode Lijn op het stadhuis

Dankzij LINK werd in het weekend van de grote Rode Lijn-demonstratie een rode lijn geprojecteerd op het Utrechtse stadhuis, als zichtbare uiting van solidariteit met Palestina. Op een moment waarop honderdduizenden mensen in het land de straat op gingen tegen de genocide in Gaza, maakte Utrecht die solidariteit ook zichtbaar in de publieke ruimte. De rode lijn werd gedurende het hele weekend op het stadhuis geprojecteerd en fungeerde als een moreel en politiek signaal: een duidelijk signaal tegen de genocide op het Palestijnse volk. LINK blijft zich inzetten voor zichtbare solidariteit. Niet alleen in woorden, maar ook in daden en symbolen die laten zien waar wij voor staan.

MANIFEST

SOLIDARITEIT IN DE OPENBARE RUIMTE

Wie we herdenken, wie we zichtbaar maken

De publieke ruimte is nooit neutraal. Straten, pleinen, monumenten, gebouwen en symbolen vertellen verhalen over wie ertoe doet, wie wordt herdacht en wie wordt vergeten. Ze laten zien welke geschiedenis we doorgeven en welke we liever wegstoppen.

LINK kiest ervoor deze ruimte niet te laten spreken in stilte, maar haar betekenis zichtbaar en bespreekbaar te maken.

Utrecht is gebouwd door vele mensen en gevormd door uiteenlopende geschiedenissen: van verzet en solidariteit tot uitsluiting, geweld en koloniale overheersing. Die geschiedenis leeft voort in de stad zelf. In straatnamen, gevels, gebouwen, monumenten en routes door de stad. Soms expliciet maar meestal impliciet. Deze plekken laten zien hoe erkenning en uitsluiting door de tijd heen zijn verdeeld.

Herdenken is geen terugkijken, maar een keuze voor erkenning in het heden. Dat geldt voor het zichtbaar maken van het slavernijverleden en de herdenking van Ketikoti, voor erkenning van de Indische geschiedenis en het koloniale geweld dat daarmee samenhangt, en voor een eerbetoon aan gastarbeiders die Utrecht mede hebben opgebouwd maar zelden een plek kregen in het verhaal van de stad.

Ook recente geschiedenis vraagt om zichtbaarheid. Plekken en gebouwen, zoals aan de Maliebaan, dragen meerdere, ongemakkelijke verhalen tegelijk: van collaboratie en fascisme tot ondergronds verzet, illegale pers en moedige keuzes tegen onderdrukking in. LINK gelooft niet in het uitwissen van deze gelaagdheid, maar in het zichtbaar maken ervan. Alleen door ook de donkere kanten van onze geschiedenis te laten zien, wordt duidelijk wat vrijheid en democratie werkelijk betekenen.

Zichtbaarheid gaat niet alleen over het verleden, maar ook over veiligheid en bestaansrecht in het heden. Symbolen zoals de regenboogoversteek en het regenboogfietspad zijn geen franje, maar een publieke en politieke stellingname: hier mag je zijn wie je bent.

LINK kiest voor een stad die haar geschiedenis erkent. Waar monumenten, straatnamen en symbolen ruimte maken voor verhalen van verzet, emancipatie en solidariteit. Waar de openbare ruimte een plek is voor herinnering aan de strijd voor gelijkwaardigheid. Zo wordt de stad niet alleen een plek om te wonen, maar ook een plek om te herinneren en samen vooruit te kijken.

Dat is nodig, omdat de openbare ruimte nu nog een eenzijdig verhaal vertelt. Straatnamen zijn geen neutrale keuzes. Ze laten zien wie ertoe doet. In Utrecht zijn straten en pleinen nu nog vooral vernoemd naar witte, mannelijke elites, terwijl de stad is gevormd door veel meer mensen, levens en geschiedenissen. LINK kiest ervoor die eenzijdigheid te doorbreken.

Koloniale "helden" maken plaats voor vrijheidsstrijders. Queer geschiedenis wordt zichtbaar. Verzet wordt geëerd. Niet steeds dezelfde gezichten in steen, maar een openbare ruimte die ruimte maakt voor arbeid, migratie, solidariteit en emancipatie. Daarbij betrekken we bewoners actief bij hernoeming en herdenking, omdat de stad van iedereen is, en dus ook het verhaal dat zij vertelt.

Zo laten we zien waar Utrecht voor staat. En vieren we de rijke diversiteit van onze stad.

FEL GROEN

De klimaatcrisis en de achteruitgang van de biodiversiteit zijn geen abstracte problemen, maar dagelijkse realiteit in Utrecht. Hittestress in versteende wijken, verlies van soorten en vervuilde lucht en water raken direct de gezondheid en leefbaarheid van de stad. LINK kiest voor beleid dat natuur en leven centraal stelt.

Fel Groen betekent dat natuur, klimaat en dierenwelzijn leidend zijn in hoe de stad wordt ingericht en beheerd. Vergroening is een harde voorwaarde voor bouwen en ontwikkeling. Utrecht beschermt wat er is, herstelt wat is aangetast en zorgt voor groen in elke wijk, met respect voor de grenzen van natuur en ecosysteem.

Klimaatrechtvaardigheid staat daarbij centraal. De gevolgen van de klimaatcrisis en milieuschade mogen niet worden afgewenteld op mensen met lage inkomens of op toekomstige generaties. Fel Groen betekent verantwoordelijkheid nemen en daar ook naar handelen.

Vergroening als voorwaarde voor bouwen

De groei van de stad vraagt om keuzes die wonen, natuur en leefkwaliteit verbinden. LINK kiest ervoor dat woningbouw en stedelijke ontwikkeling alleen plaatsvinden binnen ecologische grenzen, met vergroening, biodiversiteit en leefkwaliteit als harde voorwaarden.

- **Vergroening is een vast uitgangspunt bij bouwen in Utrecht**

Bij woningbouw en gebiedsontwikkeling is vergroening standaard onderdeel van het plan en draagt deze bij aan biodiversiteit, klimaatadaptatie en leefkwaliteit.

- **Natuurinclusief bouwen is de norm**

Gebouwen en openbare ruimte versterken actief flora en fauna, met groen in, op en rond gebouwen en ruimte voor water en bomen.

- **Verdichting gaat samen met leefkwaliteit en groen**

Bij binnenstedelijk bouwen wordt groen gelijkwaardig meegenomen, zodat buurten leefbaar, koel en gezond blijven.

De sociale en volkshuisvestelijke keuzes rond bouwen zijn uitgewerkt in het hoofdstuk Wonen.

Groene stad

Groen is essentieel voor een gezonde, leefbare en rechtvaardige stad. Bomen, parken en water zorgen voor verkoeling, schone lucht, ruimte voor biodiversiteit en plekken voor ontmoeting. In Utrecht is groen ongelijk verdeeld en staat het onder druk door verdichting en verharding, terwijl juist de wijken met de minste groene ruimte het hardst worden geraakt door hittestress en luchtvervuiling.

Groen als basis voor stedelijke ontwikkeling

LINK kiest ervoor om de stad structureel te vergroenen. Groen is geen toevoeging achteraf, maar een uitgangspunt bij inrichting, beheer en ontwikkeling van de stad, zodat elke wijk kan rekenen op een leefomgeving die gezond, koel en veerkrachtig is.

- **Vergroening is een harde voorwaarde voor bouwen en ontwikkeling**

Nieuwbouw, verdichting en herinrichting zijn alleen mogelijk als er tegelijkertijd, en niet pas achteraf,

aantoonbaar meer groen, biodiversiteit en wateropvang worden gerealiseerd.

- **Groen juridisch en planologisch borgen**

Vergroening wordt vastgelegd in het omgevingsplan, vergunningverlening en stedenbouwkundige kaders, zodat groen niet afhankelijk is van tijdelijke politieke of financiële afwegingen.

- **Gerichte vergroening van stenige wijken**

De gemeente richt zich expliciet op versteende wijken met weinig groen en hoge hittestress en stelt samen met bewoners wijkgroenplannen op voor straten, pleinen en binnenterreinen.

- **Groen bereikbaar en zichtbaar in elke wijk**

Iedere Utrechter woont op loopafstand van kwalitatief groen, met extra investeringen in buurten waar de leefomgeving nu het meest versteend is.

Bomen, biodiversiteit en verkoeling

Bomen en biodiversiteit zijn essentieel voor een gezonde en klimaatbestendige stad. Ze zorgen voor verkoeling, schone lucht, leefruimte voor planten en dieren en dragen bij aan mentaal welzijn. LINK kiest voor bescherming en uitbreiding van groen, met extra aandacht voor verkoeling in versteende en kwetsbare wijken.

- **Minstens 10.000 nieuwe bomen per jaar met focus op inheemse soorten**

Utrecht plant jaarlijks minimaal 10.000 extra bomen en kiest daarbij voor inheemse soorten die bijdragen aan biodiversiteit en soortenrijkdom.

- **Streng bescherming van bestaande bomen**

Bomenkap wordt alleen toegestaan bij zwaarwegende redenen en altijd gecompenseerd met bomen van minimaal gelijke ecologische waarde.

- **Meer schaduw en verkoeling in de openbare ruimte**

Pleinen, winkelstraten, schoolomgevingen en speelplekken worden actief vergroend met bomen, water en natuurlijke oplossingen.

- **Wijkgerichte aanpak van hittestress**

De gemeente voert een structurele aanpak tegen hittestress, met prioriteit voor kwetsbare buurten en bewoners.

Straten, scholen en buurten vergroenen

De leefomgeving van alledag bepaalt of een stad gezond en rechtvaardig is. LINK wil vergroening daar laten plaatsvinden waar mensen leven, leren en samenkomen: in straten, rond scholen en in buurten.

- **Minder verharding en meer ruimte voor groen**

De gemeente vermindert verharding in de openbare ruimte en ondersteunt bewoners en organisaties bij het vergroenen van straten, pleinen en buurten.

- **Groene school- en kinderopvangomgevingen als norm**

Schoolpleinen en omgevingen van kinderopvang worden structureel vergroend en ingericht als gezonde, koele en veilige plekken.

- **Leefstraten structureel mogelijk maken**

Bewoners krijgen de mogelijkheid om hun straat om te vormen tot leefstraat, waarbij ruimte voor auto's plaatsmaakt voor groen, spelen en verblijf.

- **Structurele ondersteuning van buurtinitiatieven voor vergroening**

Bewonersinitiatieven krijgen langdurige ondersteuning met budget, kennis en praktische hulp.

- **Avontuurlijke en natuurinclusieve speel- en ontmoetingsplekken in elke wijk**

Utrecht investeert in groene, toegankelijke en klimaatbestendige plekken waar kinderen en buurtbewoners de natuur kunnen ervaren en elkaar kunnen ontmoeten.

Samenhangende groenstructuren

LINK kiest voor het beschermen en versterken van groen.

- **Bescherming en versterking van de hoofdgroenstructuur**

Utrecht beschermt en versterkt de hoofdgroenstructuur en zorgt voor samenhangende verbindingen tussen parken, groenstroken, water en wijkgroen.

- **Verbinding van parken en groene netwerken**

Groengebieden worden beter met elkaar verbonden om biodiversiteit te versterken en natuur toegankelijker te maken.

- **Bescherming van Amelisweerd en verzet tegen verbreding van de A27**

Utrecht zet zich actief en zichtbaar in voor het behoud van Amelisweerd en verzet zich tegen verbreding van de A27, omdat aantasting van dit natuurgebied onverenigbaar is met biodiversiteit, klimaatdoelen en een gezonde leefomgeving.

- **Geen tijdelijk of afweegbaar groen**

Groen wordt niet ingezet als tijdelijk middel of ruilobject bij gebiedsontwikkeling, maar krijgt een permanente en beschermde status.

Groen beheer en stadslandbouw

LINK kiest voor ecologisch beheer, ruimte voor zelfbeheer en ondersteuning van stadslandbouw, zodat groen kan groeien als een gemeenschappelijk en levend onderdeel van de stad.

- **Gifvrij beheer van de openbare ruimte**

Utrecht stopt met het gebruik van pesticiden en andere schadelijke middelen en kiest voor ecologisch en biodivers beheer.

- **Groen in zelfbeheer krijgt vaste ruimte en bescherming**

Buurtgroen, ecologische zones, boomspiegels en voedseltuinen in zelfbeheer krijgen langdurige zekerheid en ondersteuning.

- **Ruimte voor stadslandbouw en eetbaar groen**

De gemeente ondersteunt stadslandbouw, voedselbossen en eetbaar groen als onderdeel van een duurzame en sociale stad.

Groenblauwe oplossingen als standaard

Waterpleinen, wadi's, groene daken en gevels worden standaard ingezet voor wateropvang, verkoeling en biodiversiteit.

Natuur, bodem, water en biodiversiteit

Natuur vormt de basis van een gezonde stad en een gezonde leefomgeving. Bodem, water en biodiversiteit staan in Utrecht onder druk door vervuiling, intensief ruimtegebruik en tekortschietende bescherming. Dat schaadt ecosystemen en tast direct de gezondheid, veiligheid en leefkwaliteit van mensen aan. LINK kiest ervoor om natuur actief te beschermen, te herstellen en te versterken. Biodiversiteit, een levendige bodem en schoon water worden leidend in inrichting, beheer en beleid.

Bescherming en herstel van natuur

Natuur is in Utrecht vaak aangetast en versnipperd. LINK kiest daarom voor actieve bescherming én herstel van natuur, waarbij ecologische waarden niet ondergeschikt zijn aan andere belangen.

- **Bescherming van bestaand natuurareaal als uitgangspunt**

Bestaande natuurgebieden, groenzones en ecologische waarden worden strikt beschermd en niet opgeofferd aan andere belangen.

- **Actief herstel van aangetaste natuur**

De gemeente investeert in herstel van natuur die is beschadigd door vervuiling, verharding of intensief gebruik.

- **Ecologische verbindingen door de hele stad**

Groengebieden, parken, bermen en watergangen worden verbonden tot één samenhangend netwerk zodat planten en dieren zich kunnen verspreiden en ecosystemen veerkrachtig worden.

- **Ruimte voor rust en natuurkwaliteit**

In en rond de stad worden zones aangewezen waar natuur voorrang krijgt, met duidelijke zonering tussen rust, bescherming en recreatief gebruik.

- **Ecologische oevers als standaard**

Oevers van singels, sloten en watergangen worden waar mogelijk natuurvriendelijk ingericht en ecologisch beheerd, met ruimte voor planten, insecten en waterleven.

- **Erkenning van de rechten van de natuur**

De belangen van natuur worden verankerd in de Omgevingsvisie, zodat natuur structureel wordt meegewogen en beschermd.

Biodiversiteit als uitgangspunt

LINK maakt biodiversiteit leidend bij inrichting, beheer en ontwikkeling, zodat elke ingreep bijdraagt aan soortenrijkdom en ecologisch evenwicht.

- **Biodiversiteit leidend bij inrichting en beheer**

Bij aanleg, herinrichting en onderhoud van de openbare ruimte is biodiversiteit het uitgangspunt en sluit beheer aan op het ritme van de natuur.

- **Actieve versterking en monitoring van biodiversiteit**

De gemeente werkt met duidelijke ecologische doelen per gebied en stuurt actief bij wanneer soorten verdwijnen of leefgebieden verslechteren.

- **Inheemse soorten als norm**

Bij beplanting en inrichting wordt gekozen voor inheemse soorten die bijdragen aan lokale soortenrijkdom en ecologisch herstel.

- **Natuurinclusief bouwen binnen ecologische grenzen**

Nieuwbouw en herinrichting dragen aantoonbaar bij aan biodiversiteit, onder meer door groen, water, nestgelegenheid en inheemse beplanting.

Bodem: levendig en gezond

De bodem is een levend systeem van organismen en vormt de basis van natuur, voedsel en waterhuishouding. LINK kiest voor beleid waarin bodemkwaliteit wordt beschermd en sturend is bij ruimtelijke keuzes.

- **Bodemleven centraal in beleid en beheer**

De bodem wordt benaderd als levendig ecosysteem en niet slechts als technische ondergrond voor bouwen en infrastructuur.

- **Bodemkwaliteit sturend bij ruimtelijke keuzes**

Bij nieuwbouw en herinrichting is de draagkracht en gezondheid van de bodem leidend om schade, verzakking en uitputting te voorkomen.

- **Veilige en gezonde bodem voor voedselproductie**

Bij stadslandbouw, buurtmoestuinen en volkstuinten wordt bodemkwaliteit actief bewaakt en ondersteund.

- **Kosteloze bodemtests voor voedselstuinen en volkstuinten**

De gemeente biedt structureel bodemonderzoek aan zodat voedsel veilig en gezond kan worden verbouwd.

Schoon en veilig water

Schoon en gezond water is essentieel voor natuur, gezondheid en veiligheid in de stad. De waterkwaliteit is een publieke verantwoordelijkheid en harde randvoorwaarden in beheer, handhaving en ruimtelijk beleid.

- **Bescherming van waterkwaliteit als harde norm**

Schoon grond- en oppervlaktewater is leidend bij inrichting, beheer en vergunningverlening in de stad.

- **Strenge aanpak van vervuiling en lozingen**

De gemeente handhaaft actief op illegale lozingen en overtredingen van milieuvergunningen en benut alle beschikbare juridische middelen om vervuiling te stoppen.

- **Transparantie over bodem- en watervervuiling**

Inwoners krijgen inzicht in bekende vervuiling en in de maatregelen die worden genomen om schade te herstellen of te beperken.

- **Water en bodem sturend bij bouwen en herinrichting**

Ruimtelijke keuzes houden rekening met waterberging, grondwaterstanden en ecologische draagkracht, om wateroverlast en verdroging te voorkomen.

Dierenwelzijn

Utrecht is niet alleen een stad voor mensen. Dieren maken onlosmakelijk deel uit van de stad en hebben recht op bescherming, veiligheid en welzijn. Hoe een stad omgaat met dieren zegt veel over haar waarden. LINK kiest voor een stad waarin dieren geen bijzaak zijn, maar een volwaardig onderdeel van beleid, uitvoering en crisisaanpak.

Bescherming van in het wild levende dieren

In een stad delen mensen de leefomgeving met veel andere diersoorten. Dat vraagt om beleid dat uitgaat van respect, preventie en samenleven, niet van bestrijding. LINK kiest voor bescherming van in het wild levende dieren en voor diervriendelijke oplossingen wanneer mens en dier elkaar raken.

- **Bescherming van in het wild levende dieren als uitgangspunt**

We kiezen voor preventieve en diervriendelijke manieren om samen te leven met wilde dieren en beperken ingrijpen tot situaties waarin dit echt noodzakelijk is.

- **Geen jacht binnen de gemeentegrenzen**

Binnen Utrecht is geen plek voor jacht; overlast wordt aangepakt met diervriendelijke en niet-dodelijke maatregelen.

- **Geen hengelsport binnen de gemeentegrenzen**

Binnen Utrecht is geen plek voor hengelsport; hengelen in stedelijk water wordt verboden om vissen en aquatische ecosystemen te beschermen.

- **Veilige routes voor stadsdieren**

We realiseren veilige verbindingen voor dieren, zoals egelroutes, faunapassages en doorgangen tussen tuinen, buurten en groengebieden.

Structurele zorg, beleid en crisisbescherming

Dierenwelzijn vraagt om structurele aandacht en organisatie, niet om incidentele oplossingen. LINK ziet dierenzorg als een publieke verantwoordelijkheid en zorgt voor duidelijke taken, vaste ondersteuning en bescherming van dieren, ook in noodsituaties en crises.

- **Structurele steun voor dierenhulporganisaties**

Dierenambulances, asiels en opvangcentra krijgen meerjarige zekerheid zodat dieren in nood altijd geholpen kunnen worden.

- **Dierenwelzijn als vast onderdeel van gemeentelijk beleid**

Dierenwelzijn blijft een herkenbare verantwoordelijkheid met een vast aanspreekpunt, zodat kennis, continuïteit en samenwerking worden geborgd.

- **Dieren worden meegenomen in crisis- en evacuatieplannen**

Bij noodsituaties worden dieren expliciet meegenomen in gemeentelijke crisis- en evacuatieplannen om onnodig leed te voorkomen.

Gifvrij

Gifvrije grond is een basisvoorwaarde voor een gezonde stad. Bestrijdingsmiddelen schaden bodemleven, waterkwaliteit, biodiversiteit en de gezondheid van mensen. Toch worden ze nog altijd ingezet in groenbeheer, landbouw en openbare ruimte. LINK kiest voor een stad die haar inwoners, natuur en dieren beschermt en waarin gifgebruik actief wordt teruggedrongen en uiteindelijk uitgebannen.

Gifvrij als uitgangspunt

Gifvrij beheer is een harde norm voor hoe de stad wordt ingericht en onderhouden. LINK kiest ervoor het gebruik van schadelijke bestrijdingsmiddelen structureel uit te sluiten.

- **Utrecht is en blijft volledig gifvrij op gemeentelijke grond**

De gemeente gebruikt geen chemische bestrijdingsmiddelen in parken, berm, sportvelden, speelplekken en andere openbare ruimtes.

- **Gifvrij beheer wordt juridisch vastgelegd**

Het verbod op bestrijdingsmiddelen wordt verankerd in het Omgevingsplan en andere bindende beleidskaders.

- **De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld**

Alle gemeentelijke diensten en uitvoerders werken volgens ecologische en gifvrije beheerprincipes.

Bescherming van inwoners, natuur en water

Bestrijdingsmiddelen brengen risico's met zich mee voor mens, dier en ecosysteem. LINK wil dat het voorzorgsbeginsel wordt toegepast zodat bescherming van gezondheid en natuur altijd boven economische belangen gaat.

- **Ruime spuitvrije zones rond kwetsbare plekken**

Rond woningen, scholen, kinderopvang, zorginstellingen en natuurgebieden gelden ruime spuitvrije zones volgens het voorzorgsbeginsel.

- **Geen ruimte voor gif-intensieve teelten binnen de gemeentegrenzen**

Binnen Utrecht is geen plek voor teelten waarbij schadelijke bestrijdingsmiddelen worden gebruikt, zoals bollenteelt, sierteelt, fruitteelt of bometeelt.

- **Bescherming van inwoners is een plicht**

De gemeente legt vast dat gezondheid, biodiversiteit en waterkwaliteit altijd voorgaan boven economische belangen bij twijfel over veiligheid.

Handhaving, transparantie en rechtszekerheid

Beleid is alleen effectief als het wordt nageleefd en gecontroleerd. LINK wil duidelijke regels, actieve handhaving en transparantie, zodat inwoners weten waar zij aan toe zijn en overtredingen worden aangepakt.

- **Actieve handhaving en stevige sancties**

De gemeente handhaaft actief op overtredingen en kan boetes opleggen of vergunningen intrekken.

- **Openbaar register van gebruik en overtredingen**

Inwoners krijgen inzicht in waar bestrijdingsmiddelen zijn toegepast, welke overtredingen zijn vastgesteld en welke sancties zijn opgelegd.

- **Transparantie richting bewoners en gebruikers**

De gemeente informeert actief over risico's, regels, meldingen en handhaving rond bestrijdingsmiddelen.

Samenwerking en gifvrije alternatieven

De overstap naar gifvrij beheer vraagt om kennis, samenwerking en ondersteuning. LINK wil dat Utrecht investeert in gifvrije alternatieven en werkt samen met bewoners, organisaties en andere overheden om deze overgang mogelijk te maken.

- **Samenwerking in de regio om gifgebruik terug te dringen**

Utrecht werkt samen met omliggende gemeenten, provincie en andere partners om het gebruik van bestrijdingsmiddelen regionaal te verminderen.

- **Ondersteuning van gifvrije alternatieven**

Inwoners, scholen, beheerders en organisaties krijgen ondersteuning met kennis, begeleiding en waar nodig financiële middelen voor ecologisch beheer.

- **Geen gif via gemeentelijke opdrachten en gronduitgifte**

Aannemers, hoveniers en gebruikers van gemeentelijke grond werken volledig gifvrij; dit wordt vastgelegd in contracten, erfpacht en verkoopvoorwaarden.

Voedsel en stadslandbouw

Wat we eten raakt klimaat, natuur, dieren en gezondheid. Het huidige voedselsysteem is afhankelijk van uitbuiting, vervuiling en verspilling, terwijl gezond en duurzaam voedsel niet voor iedereen vanzelfsprekend toegankelijk is. LINK kiest voor een voedselbeleid dat bijdraagt aan een rechtvaardige stad, waarin voedselproductie en -consumptie plantaardiger, lokaler en eerlijker worden, en waarin verspilling actief wordt teruggedrongen.

Lokaal, duurzaam en eerlijk voedsel

Een rechtvaardig voedselsysteem begint bij hoe en waar voedsel wordt geproduceerd en voor wie het toegankelijk is.

- **Lokale en biologische voedselproductie actief stimuleren**

De gemeente stimuleert biologische, lokale en seizoensgebonden voedselproductie, onder meer via gemeentelijke inkoop, catering en ondersteuning van producenten.

- **Eerlijk en gezond voedsel toegankelijk maken**

Beleid richt zich op betaalbaarheid en beschikbaarheid van gezond en duurzaam voedsel, zodat goed eten geen privilege is.

- **Plantaardig als norm**

De gemeente stimuleert een verschuiving naar plantaardig eten via beleid, inkoop, voorlichting en ondersteuning van initiatieven.

Ruimte en zekerheid voor stadslandbouw

Stadslandbouw draagt bij aan duurzaamheid, voedselzekerheid en gemeenschapsvorming en verdient daarom structurele ruimte en zekerheid.

- **Structurele ruimte voor biologische stadslandbouw**

Grond voor biologische stadslandbouw, voedselbossen en voedseltuinen krijgt een vaste plek in ruimtelijke plannen.

- **Langdurige zekerheid voor initiatieven**

Stadslandbouwprojecten krijgen langdurige gebruiksrechten zodat zij kunnen investeren en zich duurzaam ontwikkelen.

- **Stadslandbouw als volwaardige stedelijke functie**

Voedselproductie wordt niet ingezet als tijdelijk project of placemaking, maar erkend als blijvend onderdeel van de stad.

Zelf voedsel verbouwen op een gezonde manier

Zelf voedsel verbouwen moet voor iedereen veilig, gezond en goed ondersteund mogelijk zijn.

- **Ondersteuning voor inwoners die zelf voedsel verbouwen**

Inwoners die zelf groenten en fruit verbouwen in buurt- en voedseltuinen krijgen ondersteuning en duidelijke kaders voor veilige en gezonde teelt.

- **Bodemkwaliteit voor voedselteelt structureel geborgd**

De gemeente ondersteunt bodemonderzoek en bodemverbetering bij moestuinen, voedseltuinen en volkstuinten, zodat voedsel veilig en gezond kan worden verbouwd.

Gifvrije en biologische productie

Voedselproductie in de stad mag geen schade toebrengen aan bodem, water, biodiversiteit en gezondheid.

- **Biologische en gifvrije voedselproductie als norm**

Stadslandbouw en voedselteelt in Utrecht zijn biologisch en volledig gifvrij en dragen bij aan herstel van bodemleven en biodiversiteit.

- **Voedselproductie in balans met natuur en water**

Teeltmethoden sluiten aan bij ecologische draagkracht en versterken biodiversiteit en waterkwaliteit.

Voedsel als onderdeel van de gemeenschap

Voedsel verbindt mensen en kan een belangrijke rol spelen in ontmoeting, educatie en solidariteit in de stad.

- **Voedseltuinen en buurtinitiatieven versterken**

Buurtmoestuinen en collectieve tuinen krijgen ondersteuning met kennis, middelen en toegang tot grond.

- **Educatie over voedsel, herkomst en gezondheid**

De gemeente stimuleert educatie over voedsel en duurzaamheid via scholen, buurten en initiatieven.

- **Verbinding tussen producent en buurt versterken**

Stadslandbouw draagt bij aan ontmoeting, gemeenschapsvorming en bewustwording in wijken.

Voedselbeleid met voorbeeldrol van de gemeente

De gemeente heeft een voorbeeldrol en kan met haar eigen keuzes het voedselsysteem actief sturen.

- **Duurzaam, lokaal en biologisch inkopen door de gemeente**

De gemeente kiest bij eigen inkoop en catering voor lokaal, biologisch en eerlijk geproduceerd voedsel.

- **Publiek geld voor publieke voedselwaarden**

Gemeentelijke ondersteuning gaat alleen naar initiatieven die bijdragen aan duurzaamheid, gezondheid en sociale rechtvaardigheid.

Voedselverspilling en hergebruik

Het tegengaan van voedselverspilling is essentieel voor een duurzaam en solidair voedselsysteem.

- **Dumpster diving wordt niet gecriminaliseerd**

Het redden van weggegooid voedsel voor eigen gebruik wordt niet bestraft en gezien als legitieme manier om voedselverspilling tegen te gaan.

- **Actieve aanpak van voedselverspilling in de stad**

De gemeente werkt samen met winkels, horeca en initiatieven om verspilling te voorkomen en overtollig voedsel beschikbaar te maken voor hergebruik en herverdeling.

Klimaatrechtvaardigheid en energie

De klimaatcrisis raakt iedereen, maar niet iedereen even hard. Hittestress, hoge energierekeningen en klimaatschade treffen vooral mensen met de minste middelen. LINK kiest voor klimaatrechtvaardigheid: een snelle en eerlijke transitie waarin Utrecht haar verantwoordelijkheid neemt en waarin de lasten niet worden afgewenteld op kwetsbare bewoners, andere landen of toekomstige generaties.

Klimaatbeleid is alleen geloofwaardig als het breekt met fossiele afhankelijkheid, sociaal rechtvaardig is en als de opbrengsten van verduurzaming terecht komen bij inwoners en gemeenschappen, niet bij grote vervuilers.

Doelen en urgentie

Utrecht kiest voor scherpe doelen die passen bij de ernst van de klimaatcrisis en maakt deze leidend in beleid en uitvoering.

- **Een klimaatneutraal Utrecht in 2030**

Klimaatneutraliteit in 2030 is noodzakelijk om de gevolgen van klimaatverandering, zoals zeespiegelstijging en extreme weersomstandigheden, te beperken en de gezondheid en leefomgeving van mensen en ecosystemen te beschermen.

- **De klimaatnoodtoestand erkennen en daarnaar handelen**

De gemeente erkent de klimaatcrisis als noodsituatie en maakt dit leidend in beleid, investeringen en ruimtelijke keuzes.

- **Klimaatrechtvaardigheid is voor iedereen**

Bij duurzame oplossingen weegt Utrecht mee wie de werkelijke prijs betaalt en zet de gemeente in op rechtvaardige systeemverandering zonder uitbuiting elders.

Afscheid van fossiele en vervuillende energie

Utrecht breekt met fossiele afhankelijkheid en vervuillende energiebronnen binnen de gemeentegrenzen.

- **Geen nieuw gas**

Nieuwe gebouwen worden gasvrij en voor bestaande gebouwen wordt ingezet op isolatie en duurzame warmte uit bodem en reststromen.

- **Geen ruimte voor biomassa en fossiele industrie**

Binnen Utrecht is geen plek voor biomassa-installaties en fossiele industrie en publieke middelen worden hier niet voor ingezet.

Duurzame en democratische energieopwekking

De energietransitie is lokaal, eerlijk en zoveel mogelijk in handen van inwoners.

- **Een eerlijk en toekomstbestendig energiesysteem**

Utrecht kiest voor slimme, lokale energieopwek in handen van inwoners en zet zich richting het Rijk in voor investeringen in het stroomnet.

- **Energie in handen van inwoners**

Energieopwek en -opslag worden lokaal en democratisch georganiseerd via inwoners en energiecoöperaties.

- **Zonne-energie versneld en grootschalig**

Zonnepanelen en zonneboilers worden uitgerold op daken van woningen, bedrijven en maatschappelijke voorzieningen.

- **Windenergie als onderdeel van de Utrechtse energiemix**

Windenergie wordt ingezet met lokaal eigendom, zeggenschap voor omwonenden en opbrengsten voor de wijk.

- **Het stroomnet versneld uitbreiden**

Utrecht zet zich richting het Rijk in voor snelle uitbreiding en verzwaring van het elektriciteitsnet.

Energiearmoede en sociale bescherming

De energietransitie moet betaalbaar en toegankelijk zijn voor iedereen.

- **Energiearmoede aanpakken**

Utrecht zet stevig in op isolatie met extra aandacht voor mensen die hard worden geraakt door stijgende energieprijzen, ondersteund door een lokale FIXbrigade.

- **Energiearmoede structureel aanpakken**

Er wordt geïnvesteerd in isolatie en energiebesparing met prioriteit voor huishoudens met lage inkomens.

Klimaatschade en compensatie

Utrecht erkent dat klimaatschade nu al plaatsvindt en neemt verantwoordelijkheid voor herstel en ondersteuning.

- **Klimaatschade erkennen en compenseren**

Utrecht richt een klimaatschadefonds op voor kwetsbare huishoudens.

- **Monitoring van klimaatschade**

De gemeente brengt klimaatschade in kaart en ontwikkelt een aanpak om schade terug te dringen of te compenseren.

Transparantie en democratische zeggenschap

Inwoners krijgen inzicht in voortgang en zeggenschap over klimaatbeleid.

- **Transparantie over voortgang**

Utrecht krijgt een klimaatklok, een openbaar klimaat-dashboard en een Utrechtse Klimaatroutekaart.

- **Samen beslissen over het klimaat**

Bewoners krijgen zeggenschap via wijkplatforms, burgerbudgetten en een klimaatcrisisberaad.

Minder verspilling en verantwoorde consumptie

De gemeente stuurt actief op vermindering van verspilling en klimaatschadelijke consumptie.

- **Circulaire economie**

Afval wordt grondstof en de gemeente stimuleert hergebruik en reparatie.

- **Uitbreiding van het verbod op schadelijke reclame**

Het verbod op fossiele reclame wordt uitgebreid naar andere sectoren die bijdragen aan klimaat- en milieuschade.

- **Verbod op terrasverwarmers**

Terrasverwarmers worden verboden om onnodige energieverpilling te voorkomen.

- **Reclamevliegtuigjes boven Utrecht worden verboden**

De gemeente verbiedt commerciële lucht-reclame vanwege geluidsoverlast, vervuiling en aantasting van rust, natuur en publieke ruimte.

Nawoord

Dit is het allereerste verkiezingsprogramma van LINK. Met dit programma willen we Utrecht veranderen. Radicaal sociaal. Absoluut gelijkwaardig. Fel groen.

Het is geen dichtgetimmerd document, maar een uitnodiging. Heb je het tot hier gelezen en ben je enthousiast, maar mis je nog één of meer concrete punten? Dan is de kans groot dat wij daar net zo enthousiast over zijn. Daarom hebben we de pagina hieronder leeg gelaten. Gebruik die ruimte om jouw ideeën, wensen en actiepunten op te schrijven en stuur ze naar link@utrecht.nl.

Samen maken we Utrecht LINK.

RADICAAL SOCIAAL ABSOLUUT GELIJKWAARDIG FEL GROEN

Colofon

Dit is een uitgave van LINK Utrecht.

Januari 2026

Met dank aan:

Fiona Frank, Hilde Koster, Marjolein van Elteren en Marije Kruijt en Pepijn Zwanenberg

Vormgeving:

Hanneke Verheijke

Wil je meer informatie?

LINK

Stadhuisbrug 1

Postbus 16200

3500 CE Utrecht

Stuur een mail naar: link@utrecht.nl

www.wijzijnLINK.nl

In Utrecht moet je kunnen *wonen*, zonder *armoede*, in een *groene* stad waar je de *vrijheid* hebt om jezelf te kunnen zijn.

